Coperta seriei: Liviu Chişcariu Coperta I: desen de Mihai Eminescu
Editura AXA Botoşani - 2001
Director - **Coriolan CHIRICHEŞ**
Consilier editorial - **Gellu DORIAN**
Tel. 031 519967 - Fax 031 532584
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale ZANCA, ANDREI
Suitele transilvane / Andrei Zanca. - Botoşani: Axa,
2001
p. : cm. - (La steaua, Poeţi optzecişti)
ISBN 973-8053-11-0
821.135.1-1
andrei zanca / *suitele transilvane*
Cartea apare cu sprijinul Ministerului Culturii România

ISBN 973-8053-11-0 **VSerie iniţiată de Gellu Dorian**

Andrei Zanca

Suitele transilvane

Editura AXA - 2000

suitele transilvane

DACĂ TOT CE NE ÎNCONJOARĂ

dacă tot ce ne înconjoară nu este decît oglinda lăuntrului nostru ce neputincioasă
trebuie să fie lumina de vreme în care vieţuim încît un orb încărunţeşte tăcut în noi
cînd tot ce nu are mireasmă de gînd ascuns / ne rămîne şi de
nedesluşit
într-adevărul
chiar pasărea zadarnic prevenind sfîrşind îngheţată în laţul din ochii
tăi

laolaltă cu groparii în zorii unei zile de vară
în plin iz de lut şi sudoare din groapa căscată deasupra sicriului crăpat de cazma şi
putred
un roi de fluturi albi ai morţii s-au înălţat
răspîndind un gol de spaimă fără de gînd în vara pălită de-un vînt mult timpuriu
şi-o delăsare de cărări sub clopotul de amiază
ne-a potopit deodată privirea sosind dinspre oglinda apelor

andrei rjauM

CE ESCALĂ

pînteoil de mamă» doamne, ce inai escală
întru traversarea unei ploi, neluîndu-mi vreodată

Tăgazul de-a o asculta pînă la capăt în glasul meu un petrecut aburind a rostii© naemoria însoţindu-mă
doar întru a-mi înlesni iertarea de-a mă ierta întru întâmpinarea, de care-am fost mutilaţi, revin.
revin prin ploaia unui cîmp minat, străbătînd vamele jugul biografic violul mistuit în stern, ce escală, doamne ce mai escală, poemul respirabil.

suitele transilvane

CE SPAIMĂ

o primăvară pustie de păsări devreme ce rămaşii
îi pizmuiesc pe duşi, mai ieri făr de pămînt ţărani şomeri azi 7
sorbim apa, odinioară potolind setea altuia, unde
doar între două sunete, liniştea doar între doi arbori, pădurea
chinul prin chin ogoindu-se, mîhnirea doar prin mîhnire mai adăugind o rană morţii

6

BĂRBAT CUFUNDAT

bărbat cufundat într-o carte-n agonia lentă a luminii-n aroma ceaiului, zace

în timpul deodată rupt, dincoace de rama ferestrei în clătinarea de ramuri, întunericul şi creanga cumpănind în nerostire un *dincolo* înălţîndu-se din abisul pupilei, izbite de vorbele deîndată mistuite-n sînge, se ridică
nesigur mînat de şuvoi
iese.
pe masă, cartea îşi susură
între coperţi
timpul

suitele transilvane

HAI

dăruie-mi timpul
pădurii lent surghiunindu-se

în răsfirarea de însingurare a cărării
la capătul căreia mă va aştepta poemul ori moartea

ştiu, odată îi adăstam nevăzut între ferigi atît de firavi pe cerul de vară încît
abia se mai cumpăneau pe muchea colinei abia bănuiam degetele în mîna-i aspră
şi era vremea,
cînd încă se mai murea pentru un cuvînt
deşi mult înfrăţiţi argilei pe-atunci.
azi, cînd sîngele meu a ostenit într-un murmur aproape tibetan
lasă-mă să-ţi trimit o pală de frunze risipite pe cărarea la capătul căreia m-aşteaptă
poemul şi moartea

9
*andrei zanca*________
ZICUDUL
o senzaţie de zid se ofileşte în ochiul gardianului întins în mijlocul duminecii
printre mesteceni *zicudul* zace în alb-negru pe o pajişte verde
oglindită în cerul pal rădăcina răsturnată oraşul în ochi întunecînd lent
un an
dintr-o viaţă de om, zicudul
hăituit de o desfrunzire
pe cerul de martie, dumineca
frîngîndu-şi ghearele-n
nostalgia grănicerului.
Zicudul - omul de zi cu zi.
10

OBOSIT DE VEGHE
într-o răsuflare nepîngărită de-o contemplare de pasăre, cîntarea
pocnetul mugurilor în ciocul firav potopind
mîhnirea închegată-n
ton
pustiu
de bulevard
înnoptarea-n
trompeta lui MILES

mahalaua în clătinarea măslinilor.
zori de dună regală-n reculegere de val. neosteniri.
în cîntul de criţă, dansul de veghe, dansul lui Zorba.

11
ane _
ACOLO ÎN CÎMP

acolo în cîmp dezgheţul mai dăinuie
şi nimic nu împiedică
rîul să se desprindă
de acest poem atît de

zadarnic între glasul păsării şi colină, indiferenţa de pajişte, pădurea refuzînd orice refugiu, oraşul retragîndu-se încet din sine, apele
alunecînd tăcute
într-un sentiment de orizont al iernii, să rămîi
la o răscruce a frigului, întinderi risipindu-se în jur pe nesimţite

să-şi părăseşti acolo imaginea însingurării derulîndu-se în gol să oferi azil ultimelor rămăşiţe ale gerului

CE POT GÎNDI DESPRE TINE

ce pot gîndi despre tine, atît de departe
pe sub firmele ce se clatină în vîntul de octombrie
doar fîsîitul umed al automobilelor şi paşii trecătorilor îngălbenind de-a lungul arborilor
înstrăinează întunericul, în care nu te regăsesc
tîrziu, chipul tău se desprinde de crengile-nnegrite un *fandango* al toamnei stins de pavaj
printre rafalele farurilor în ochii mei, departe
privirea ce naşte această imagine în care glasul tău

se cufundă odată cu ploaia

-

^_^

ŞI NU E IUBIRE

contopirea-n extazul sărutului sporind însingurarea, în sine întru îngemănarea străină rostirii însoţindu-şi propria umbră.
făpturi şi voci pe-o pajişte / ce clipă străbate lumea pustie de răspasul deşertului?
ploua, ploua *in memoriam* şi ploua în absenţa, unde orice moarte-i fisurată de reîntoarcere, nebănuită
le rămîne însă peştilor aşezarea.
zăgăzuite ochiului, învecinări şi zone abia bănuite.
liziere cicatrizate de identificarea noastră limitată.
atît e posibil. atîta ni se permite a crede din devălmăşia de tandreţe şi cruzime, ea
e un înger, spui. însă noi, noi sîntem definibili. şi era mai ieri. şi ploua.
ploua *in memoriam* şi ploua în absenţe, unde orice moarte-i fisurată de reîntoarcere

OARE DE CE

oare de ce
atunci cînd mă gîndesc la tine şi tu nu mai eşti
o ploaie se porneşte brusc peste terasa de sticlă peste privirea udă-n hăul ce se cască în noi?
aducerea aminte a eliberării gonind pe platforma unui camion
într-o dupăamiază de vînt / biserica înălţîndu-se pe colină iarbă-ncenuşată de ianuarie
ziduri arse de var, înfremătînd albastrul mistuind vreo pasăre.
şi-năuntru marame, chipuri îngălbenite-n luminări fumegînd în mirosul de tămîie, rugile de ani
încleind pe perete icoanele, broboane de bocet
pică pe catapetesme îngenunchiind în minte, tămăduind
încheieturile veacului, timpul sîngelui mînîndu-ne departe, ploaia ciuruind întunericul de nepătruns, înfiorînd
auzul trezit de închipuire, un ciripit de pasăre

gata a-şi lua zborul din răsuflarea unui copil
din ochii căruia mai poţi încă desprinde această ruptă poveste

suitele transi
Ovane

-

ELEGIE LA POALELE CARAIMANULUI

i.m. rolf bossert

„ce poate să-şi spună unul din ei, care a scris nişte poezii ce vor rămîne nişte memento ca mărturisire? îşi va spune că s-au născut dintr-o dureroasă contradicţie şi că ar fi preferat să o poată rezolva iar poeziile să fi rămas nescrise"

lanul îngălbenind către pădurea adumbrind acest sfîrşit de toamnă în afara mea luminîndu-mi

privirea chiar dacă am închis
ochii în descompunerea secundelor, numele lucrurilor
înconjurîndu-ne odată risipindu-se peste zăpada purtat de vînt laolaltă cu numele tău
întrupat în mlădierile flăcărilor.
şi doar spaima lent îmbălsămîndu-se-n noi ne face să nu ne mai recunoaştem :

La întuneric se izbeşte de geam o pasăre uluită de libertate

şi-ncă o noapte se mistuie în remuşcarea noastră şi-o altă dimineaţă va străbate
justificările fiecăruia
pe nesimţite, cum tu aproape de moarte fiind, deodată te-ai înstrăinat de noi la auzul
unei simple ghitare
îţi ocoleam privirea, pe gît, o zgură de toamnă
în dupăamiaza prelungirii ei pe o şosea oarecare
la marginea căreia ne aruncă sub ploaia
fără identitate

NICICÎND MAI SINGURATIC

nicicînd mai singuratic decît în ceaţa şi ploile iernii, văzduhul pustiu de păsări, valuri
sfărîmate de parapetul dunării
peste vieţile înmormîntate şi cele încă fără de nume, atenţia lumii-n agonie în lungul
tunel dintre aducerile aminte, duminea
aduce cu viaţa suferinţa se dăruie privirii doar
pe ecrane - ţipătul pupilei între două stingeri, azvîrlit
dintr-o rătăcire în mijlocul unui land, străbătut
de limuzine şi zîmbete sterile, departe de zbaterea pe pantă
uliţe duhindu-şi gropile, aici printre oameni sleiţi

in care meleagul tău pătrunde sugarii aţintind neliniştea şi tumultul cărui meleag?
ochi grei de memorie ochi picotind de amintire ochi albi ochi încărunţiţi voci mult

iubite voci blînde voci stinse
Ş[1] păsările acestea slobod de înnebunite

FĂRĂ DE VREME

niciunde adăstînd, contemplînd unduirea fluviului fără de reazem, seara de-a lungul străzilor pe lîngă case
unde timpul toarce în mireasma dulapurilor oalelor aburind pe mesele localurilor, voci fără de gînd ţeasta mulată de fumul ţigărilor, grinzile
de lemn în corul vîntului, nepăsarea
holbîndu-se la tine din spatele unei vitrine, inabordabili
ca o sărbătoare de iarnă în însingurare, un cîine
prin lucarna timpului apropiindu-se cu o bucurie nefirească unui om şi dumnezeu
grăind numai germana, aici, la izvoarele dunării departe stinsă-n deltă, şi tot
tot ce pare prăduire fără de pată loveşte sînge şi pămînturi depărtate, rog

moartea lentă a pădurii nemuririi pe hîrtia

imaculată:
un cîmp de floarea-soarelui înrămat de mesteceni tuşe de pulbere picuri de apă pe privirea-ntins lovind zarea între cătuşe de verde şi umed
un ianus înspre sfîşitul acestui mileniu şi e duminecă
şi dumnezeu înţelege numai germana....

DE LA ÎNTUNECAREA SOARELUI
cînd am ucis ceea ce ne lăsa să trăim
pînă înspre zorii de paşte-n care ne spălăm
mîinile / gleznele prinse în cătuşe de teamă *vrîndafi ce nu sîntem nevoind a fi ce sîntem*
atît de morţi încît nu putem decît ucide atît de distruşi încît nu putem decît distruge atît de jignitor adevărul încît doar demonii au recunoscut fiul
cînd nu păcătuim, *ci sîntem,* cineva se-ntoarce din moarte întru iubire.
să începem deci cu noi, spre a nu trăi sub masca iubirii aproapelui neîmplinirea noastre-n iubire
spre a nu fi în stare de milă
decît însoţiţi de nebănuite frisoane de cruzime
spre a nu întîmpina înlănţuirea cu ascunsul imbold al posedării

spre a nu întinde o mînă de ajutor doar spre a ne polei chipul
deopotrivă ce îngerii nu pot deveni oameni nici noi a ne îngeri nefiind în stare.
să unim aşadar regnurile din noi, cum ei lăsîndu-şi barca şi plasa pe mal
deîndată urmîndu-1

nouă, din copilărie însămînţîndu-ni-se teama şi cumsecădenia şi-ncet încet te blestemi pentru orice pornire firească
sfîrşind a-ţi spăla mîinile ori de cîte ori încerci a fi tu însuţi
şi-n jur doar semeni fără de chip şi groaza de a nu fi trezit de a fi lăsat în zumzetul limbii mutilate ferecîndu-ti sufletul
căci *nu aparţinem nici unuia*
şi e doar spaima ce ne leagă huind
odată cu masca gloatei căzînd între privirile docţilor pe dale-n capernaum
unde vindecarea posedatului nu era decît *strivirea turmei între împărăţie şi teama*
instituită de sutane - javra ce nu lasă nici boii la fîn

nici ea de zdroabă nu se-nfruptă
groapa spoită în care un smerit smochinit de litere a învăţat să iubească

dezvăţîndu-se mai apoi într-o lume a ochilor de peşte de care ne agăţăm ca morţii
în giulgiul iubirii pînă ce ea însăşi urlă înnebunită pe ecrane din difuzoarele contaminînd
ziua cu noaptea din turle şi catedrale şi celelalte uzine ale domnului gemînd de şomeri
atîtea cărări de teamă între eu şi noi
dezicîndu-ne
spre a via...

dîndu-ne în vileag aplecarea pentru regatul crucilor
întotdeuna la adăpost de sine mereu *dar* mereu *doară* mereu *dacă*
febra, ce cuprinde la orice renunţare
cînd vindecînd lepra devii la rîndul ţău lepros
aidoma faimei izolînd
rostogolindu-ne *umbrele* -n subteranele noastre cuibar de năpârci gravide
cînd pielea noastră-i ciuruită de nepăsarea lumii mai e unul fără de lepră?
ori e doar erupţia în miasme a spaimei organizate? o, atîtea lepre cîţi bîntuiţi de temere

cînd o neştiută ruşine naşte gratiile însingurării învinuindu-ne-n taină
suspectîndu-ne de departe, neştiut-sfîşiaţi de recluziunea grăuntelui de lumină-n hăul din noi

în era de gheaţă ce lent se-ntinde
unde e mînafără de tremurul fricii?
nu pentru că o voieşte : întru netulburare, unde

întemniţatul este mult mai presus decît pietonii constipaţi de suspiciune şi spaimă taţii şi fii, toţi
ce denumindu-se nu-şi mai aparţin.
cei care la fiecare pas îşi pomenesc odraslele şi consoarta de parcă nu s-ar şti în taină
de pe acum dispreţuiţi tocmai de aceştia din urmă

cu toţii bolnavi de ieri. ascuns şi neştiut reproş, totul, oare nu sînt bolile reculegere, căi desfrunzitoare întru sine?
într-un jilţ al neputinţei
damblagiţi şi purtaţi de-o trăită viaţă
delăsări justificate.
copilul meu, - agrăire, ce-i vama

prin care povara e coborîtă prin acoperiş
trecînd răspunderea unei vieţi în mîinile de cealaltă parte

slăbitele mîini de turmă trecîndu-şi cu binişorul şi momeala
ura de sine
blagoslovindu-ne agale cu disperarea şi neputinţa cu vina viclean-ascunsă şi lentă a *netrăitei vieţi...*
omul meu, spune femeia hotarelor, cel cu zorile şi chindiile lui

cum fiul omului *îndemnînd a ieşi din coloana* înfiripată pe nesimţitei dintr-o ticăloasă teamă şi delăsare
unde, orice pocăire nu e rodul întîmplării

e deszăgăzuire graţie poverii
de briză din zborul unei păsări peste acest stăvilar
luînd-o pe urmele omului băutor de vin prieten al vameşilor şi al păcătoşilor
prin pulberea drumurilor, să suflăm în cenuşa din noi aşadar
unde lumea e legată în doage de teamă vinul nou ar face să pleznească această bute
la cununia dintre greul pămîntului şi briza nesfîrşirii
graţie căreia să ne putem reîntoarce părăginind blestemul lui *doi:*
(doar astă rostire şi merită să fii ucis)
înapoi deci, în ghetoul fricii. între noi, cei de neosebit.
unde se cere *ascultare* unde în locul *căutării* se cere *învăţarea* unde se preferă *menţinerea* şi nu *găsitul* unde ce *a fost e mereu mai bun decît ceea ce este*
iar aceasta mai bună decît ce-ar putea fi unde fanaticii şi bigoţii se simt în apele lor.
cum altfel să pui cale vieţii închegate în celulele tale aşteptînd fiecare să cedeze o literă cărţii-nscrise-n tine aidoma amprentei ?
ci poate cumsecădenia atît de îndrăgită e steua cea mai îndepărtată de dumnezeu
aidoma domnului K. cel nedumerit în faţa legii, cîtă vreme vom fi condamnaţi a ucide slobodul şi netulburarea
atunci cînd cu groază le întîlnim?
ori poate încrederea în sine, e prima fisură a Legii?
jsă fim drepţi. *L-ai fi urmat atunci?*

cind, poate mult trîmbiţata suferinţă nu trebuie trezită ci e deja Călăuză?

cînd în felul de-a grăi căsuieşte viaţa, tu fiind în primejdie de pe-acum
tot mai departe de Ţara Olarului în care zace
teama ca un linţoliu.
un tur de forţă.
un urlet mut azvîrlindu-ne din amorţeală
aidoma acestei Invieri-Primăveri întorcîndu-se asupra iernii din noi, zvîntînd-o
în toamnele din mintea noastră înspre o vară făr de sfîrşit
zările năprui.
într-un abur de molitvă

.
peste topenia ce bîntuie printre *robii spaimei şi iobagii opiniilor*
unde *mulţimea e sălaşul demoniei*
în care te scufunzi spre a nu te hotărî

ridicînd stăvilare sinelui
unde *se celebrează temerea* după cum teroarea
începe în numele familiei
în care se preferă masca de gaze, aerului
spaima, o instituţie .....letargie a inimii..

de vreme ce tristeţea e o nerăbdare-n cătuşe a celui puternic ieşind din centrifugă
reinventînd liniştea
odată ce milostivirea nu face parte din inventarul cancelariilor
cînd Sălaşul nu e în cap
cînd abia pîrguindu-se simţămîntul
se si iveşte teama

cînd orice-ţi interzici întru viere devine interdicţie generală
noaptea, cînd totul tace în jur
în rumoarea umbrelor în beciurile din noi

împotrivindu-te în locul întîmpinării aidoma fetei împotrivindu-se dăruirii ce-n taină
şi-o zbiară tăcută
aidoma posedatului de la genara, înspăimîntat de vindecare
dorindu-şi adăpostul spaimei
Şi-s doar valurile ei din noi

CUm potolirea furtunii pe ghenezaret
1(Joma terapeutului ce dumincea ieşea pe arătură

slobozind un prelung răcnet de descătuşare peste fineţe
de scăpau ţăranii coasa, luînd-o spre casă de frica necuratului
demonilor, rugîndu-se a intra în turma porcilor greaţa, ce te potopeşte în faţa Jovialului

obrazul rozaliu.
zîmbetetul obscen al mărimilor lumii
pe coperţile de istorie
portrete
ecrane
aflaţi dincolo de măruntа vină a crimei:
să *preschimbi mizeria celor mulţi într*-o *strategie*

să ne dăruim atunci încrederea grăuntelui.
zorilor de Paşte locuindu-ne
unde Unul s-a dăruit nouă spre a alunga teama
spre a ne scuti
pînă şi de umilinţa şi ruşinea ce ne-ar cuprinde

în faţa izvorului
nesecatei
lumini

TEXTUL

lin mă ajunge din urmă, eu neluîndu-mă pe urma lui, nidcînd
pradă, el nehăituitul.
mută tandreţe, tot
ce ramine
între mine   text / la noapte
şi
apropie-mă

cu încă un
vis
de
tine

30

31

.

andrei zanca

PE ORIZONTALĂ
FINAL ÎN DIEZ
PE VERTICALĂ

cruce vie a zborului, pasăre
înălţîndu-se pe cerul de noiembrie
peste înspumarea de ape a stîncilor *în apropiere de cabo da roca*
freamătul crengilor de portocal
dangăt de întomnată furtună
departe   barca pescarului
prinsă-n funiile vîntului
pasăre şi barcă
într-o răsuflarea însîngerată de chindie
ieri. rana noastră vie.
încinse aripile păsării, cenuşă memoria noastră fără de catarg
azvîrlită pe plaja de lîngă figuieras

32

suitele transilvane

'

I *LEUL ÎN IARNĂ*

I.

fie văzduhul pălit al iernii între desfrunzire şi omăt aidoma treptelor urcate-n lume după coborîrea în tine
cînd înstrăinat de mărire, înserînd mult rătăcirea printre umbrele din gura leului mai greu e drumul îndărăt

dinspre fărădelege înspre începuturile uneltirii
însă la fel cum iarna aceasta aşterne cale verii sminteala nicicum mai departe de chibzuinţă

iar, de te curpind în ochi, mereu o ramură un zid ori fie doar acest văzduh beteag de veninul adevărului, alături
tăcere şi ţipăt lumină şi întuneric cruzime şi blîndete

ᶜmd doar întru boală te îndrepţi înspre tămăduire

unde vremea e coaptă cînd semenii prisosesc aici unde zăcem exilaţi din noimă şi tîlc în murmur de ape
şi vasul e spart, unimea hăt departe, iar florile
nu-şi aşteaptă răsplata miresmei printre păsările
dăruindu-şi cîntul, şi nu te mai poţi dezbăra
sub şoapta şarpelui precum mortul de hainele sale cernite.
iubire, smerenie şi veghe

II.

zugrăvire de zăpadă în casa iernii unde în tăcerea dintre felinare
ninsoarea se-nscrie în alb-negru
aidoma celui ce caută noima şi găseşte vina
cînd *frîngînd* un coltuc şi-ntinzînd mîna
gustul lui, mai aproape de bun....l-am iubit, se spune deseori după trecerea ta din lume...
oare în acelaşi cadru al ninsorii între felinare simţirea s-a stins?

însă doar în casa iernii se opreşte Pendulul în uimirea vieţuirii frigului cu arşiţa din noi

preschimbînd în vrej limba despicată a şarpelui
în zuruitul molcom al întîmpinării lumii, cum dansul
dăruindu-ne-n stînga, oferindu-ne-n dreapta
unde cîntul e în însuşi spaima Lui de moarte
unde atîta vreme cît pianistului
nu i-au degerat degetele, tăcut adaşti
în tăcerea alb-neagră dintre pereţii casei de iarnă

.

ori petrecîndu-ne, fi-vom iarăşi într-un dincoace cum ai descoperi amprente pe-o căzătoare cenuşă
cum absorbind vina
se iveşte tîlcul ascuns?
nu se ştie.

SUMBRĂ E NOAPTEA

în care margini se-ncearnă
şi doar vîntul se mai dăruie auzului
surpînd în noi trepte de toamnă
în rumoarea de ochi a străzilor
în fîşîitul de tăcere de sub pod
rîul e un departe-bolborosit negru
abia rupt de umbrele-n zbereguială peste dune izul de scrum al vorbelor
. goana ochiului în alt ochi
căutînd a ne uita în orice înfiripare de spunere şi gest.
...cînd frunzele adastă adînc în toamnă pe ramuri, iarna va fi grea
cum cîteodată un sclipăt de gînd în hăul din tine trezindu-te lumină cînd ţi se pare a te sminti de oboseală de n-aluneci deîndată în somn...
şi-acum sîntem în doi, însă cel de-al treilea e mai-ntotdeauna pe-j aproape
sumbră e noaptea cînd amînări în derivă putrezesc lent în noi cînd ameţit de cumpătare în faldurile unei cuminţenii pe potriva dosirii în spatele unei ferestre
36
întîmpini cu bunăvoinţă lumina
şi-apoi, între ploaia de afară şi privirea deodată umezită
nu mai poţi suporta falsul nici amăgirea

graţie cărora ţi-ai răpit timpul împărţind florile în bune şi rele frunzele în verzi şi uscate
aidoma vorbelor ce ţi-au pustiit copilăria
anatema asupra mîinii întinse dincolo de aşezări într-o farsă pe care şi-o justifică cu limba pruncului
preferind a te vedea dansînd în clănţănitul protezelor
însă, cum orice peliculă e de mult însărcinată cu o poveste pe care tu abia acum o aspiri agale-n tine
aidoma unei cărţi îngălbenite de vreme, totul
să fi fost încrustat, totul doar un joc între treptele urcate şi soroc
în care un copac nu-şi şfichiuie cu nerădarea rodul, totul?
...şi e doar un murmur însingurat, ce poate aparţine fiecăruia oricăruia, brăzdat de mîhnire
oricît s-ar fi fost dăruit vreodată
oricîtor amăgiri se-năpusteşte întru a nu-şi aminti de sine în aceste ocoluri sfîşiate de un timp al zilei un pendul al nopţii, cînd
oricărui timp răpit îi urmează jigodeala şi bolirea ca blagoslovire întru întoarcerea acasă, ah

surzi de hăul din noi
nu ne mai dăruim unul altuia cum vîntul auzului
mtr-o prea sumbră noapte a frunzelor învîrtejite

-----

prea adînc adăstînd în toamna trecută pe ramuri va fi grea iarna....pădurea tot mai străină....codrul între noi...

..

.

CEL LOVIT ÎNADÎNCUL INIMII

cel lovit în adîncul inimii întîmpină zorii la capăt de tunel
unde orice tiran e un parazit al spaimei înfruntînd oroarea cu teroarea
întru obşteasca noastră stingere
fii-vom pururi doar o rostire rătăcitoare, dinspre traverse
înspre traverse
abia mai adie rumoarea
dintre coline si ramuri
întrezărite în glasurile chemînd acelaşi nume sub care zace surghiunit
în straiele ce parcă învăluie un altul lent desprinzîndu-se de el la capăt de cotlon

[u]n altul, înstrăinat de auzul unui nume dat.
cind e mult mai anevoie a fi tu însuti în acest bal cu obrăzare

[ln] care orice firească înfăţişare
e o jupuire [ai(]-loma celui ce-ti trimite amar de vreme

-

andrei zanca	suitele
misive hereluite de slovă şi e doar o coală	într-o prea androgină vară
grăind în alb închipuirii tale, mai aproape	înflorind urechile iepurelui între
	....caro amico, vecchio cane...
de vorba dreaptă decît orice înşiruire unde cel ce începe nidcînd nu e acelaşi cu cel ce-şi pune pecetea la finele unei împărtăşiri	şi sunt aici nu spre a mă mîhni. r

celui lovit în adîncul inimii

cum doar celui lovit de o crîncenă moarte i se acoperă faţa

nicicînd celui ce tărăgănează o boală stingîndu-se lent
între rame de agheazmă

şi totuşi, erau zile la răscruce de ani-adăstînd deasupra unei scrier
în vreme ce glasul copilului sosea parcă din alte regnuri

iar auzul deodată în hău, încît aproape asurzeai la susurul sîngelu
în somnul ce-1 afuriseşti de pe acum
neputinţă şi vlagă însoţindu-se
cum peştii apele

....din prea tîrziu... un sentiment de ramură

între recluziunea dintre coperţi şi valea măturată de privirea inirru

rupţi de pămînt rîuri păduri
retrăgîndu-se pe nesimţite din noi

cînd nimic mai firesc ca un arbore întîmpinîndu-te, această femeia
oblojindu-ţi mîhnirea cu ceaiul ei de mâţe, vînătorul
doar o pradă a pîndei....şi e vană...

şi însăşi cartea-i o clepsidră

a unei spaime făr de nume

ci spre a stîrni. si e reculegere, si

-

DOAMNE CE SINCOPĂ DE SFIALĂ

doamne, ce sincopă de sfială, murmurul ierbii
între dalele catedralei din urmă, o palmă desprinzîndu-se
dintr-o palmă, voi desluşi
curgerea înspre nord a arborilor, noaptea
decantată de tăcere în răcoarea verandei, sîngele preschimbîndu-se-n memorie, însă
eu am a.vut norocul de a-mi iubi bătrînii, şansa

întîmpinării aproapelui, pretutindeni în liniştea lansată de picurul brazilor.
cel ce iubeşte şi nu va fi iubit aparţinînd tăcerii, privilegiul nordic de întîmpinare al pădurii curgînd

NOPŢI DE INSOMNIE

în care timpul doare fals ca o amputare, noapte
de noapte tras pe orologiu pina-n zori, mihnirea zvîntîndu-se în ţipătul goelanzilor
in vreme ce cu o mina abia-mpovarata de singe împing oblonul
şi e doar o mînă ridicată întru veghe
deasupra unei aşezări încă somnolînd sub crucea domului

într-o nefugară duminecă de iarnă a unei *dies domini*
insa, orice denumire trebuie mai intii sa distrugă spre a putea renaşte într-o minte tropicală de om
nepăsare limpezită în nepăsare, doar atît să fi fost?
^{x}n plină vrăjmăşie a limbii cu mintea întru lehamite şi făţărnicie
eram deja străini în propria ţară
înainte de a deveni fantoşe tragice

într-o piesă scrisă cu sînge... răni ale volniciei mereu deschise, alte scenarii alţi actori alte măşti,
unde doar tot ce e muritor e real
unde sudoarea frunţii are gustul trădării
cuvînt.
unde la început era cuvîntul
om fără
şi de doar această mînă războlită ridicată deasupra aşezării într-o iarnă tăinuindu-şi pînă şi numele
gonind în febre printr-o sîhlă de suburbie, loviţi
de neîncredere temîndu-se de spaima ce dospeşte înlăuntru
nefăcînd nicicînd ce-n taină îşi doresc acuzînd doar şi adaptîndu-se, ticluind trimisul în cer spre a nu mai avea ceva de spus pe pămînt
într-o irosire demnă de-o nefugară dupăamiază a unei oarecare *dies domini*

alunecînd tăcuţi în pîlnia nopţii
nemaipîrguindu-se
doar îmbătrînind
aidoma roadelor Smochinului, cînd e doar teama de-a te decide
ce lent te preschimbă-n călău, pe patul morţii nădăjduind a se va schimba ceva, noi însă nu.

suitele transilvane

şi eu stau în camera mea şi-afară colcăie nebunia ca boală bîntuie boala ca sminteală
şi stau şi mă-ntreb, *unde*
şi-mi pare că cineva
neclintit mă priveşte...
şi ies şi mă-ntreb, *încotro* şi strada fîşîie între capote
nimeni căutîndu-mi ochii

între becuri şi reclame de noapte unduie masca mortuară a unui popor

între reclame de noapte şi localuri oraşul îşi devoră victimele-odrasle dintr-un tablou al lui francisco goya...
numai atît să fi fost?

acum, cînd deodată revăd cu ochii minţii piaţa din faţa domului
unde departe de vînzoleală şi irosire colombe şi copii
nu se mai desluşesc
într-o forfotă de alb

°ri e poate doar lumina scăzută
ª unei întîrziate dupăamieze de iarnă

-o duminecă oarecare ª unei zile a domnului?

O LAMĂ DE GER

se prelinge printre ţîşnirile arborilor peste mirişte, nimeni
în jur, doar negrul descojit al trunchiurilor şi-aceste smocuri pămîntii ale trestiilor
dau sens zăpezii, căci eu, *contemplîndu-mă*
între două fîşii de orizont, dispar din acest peisaj, tîrziu
am coborît colina înspre pîrîul îngheţat şi era o delăsare atît de mare de soare şi vînt şi

aer, încît
păsările acestea sînt schijele peisajului descris
astfel vom trece dincolo / apa clipocind negru în spuza de gheaţă.
ninsoarea se porni, nu mai eram singur, însă, încotro acum?
să rămîi tăcut în acest monolog al zăpezii
orice aşezare, mult departe. în vale

începu să răsufle întunericul.
am urcat din nou căutîndu-mi urmele paşilor.
însă cum poţi trăi în memorie?
deasupra norilor soarele sfîrtecea în galben azurul
sub pămînt două vine de apă se-ntretăiau poate, ningea.
ningea dintr-o iarnă îndepărtată

andrei zanca

.

ULTIMA NINSOARE
ultima ninsoare a fost doar o prelungire a zăpezii
printre mesteceni, apoi iarna s-a stins încet peste frunzele moarte.
acum, în întunericul acesta de martie, apele se dăruie
doar auzului încît trunchiurile răspîndesc o răcoare abia albă
în noaptea fără de stele a pădurii, o tăcere
atît de mare se lăsase în dupăamiaza aceea în local încît berea toropea în sticlă printre crengile desfrunzite
acolo, unde prin vitrină contemplau zidurile spitalului
de peste drum doar navetiştii împrumutîndu-se din această
stampă fisurată de
ezitarea iernii şi a primăverii, *winterlandsdwft* a spus într-un tîrziu barmanul neamţ, însă ei
au rămas nepăsători privind la cei ce treceau sprijiniţi în vînt fără a se uita în urmă.
să-ţi sprijini palma de scoarţa unul mesteacăn încît cărarea care te-a purta pînă aici

să se stingă în trunchi
să fi singurul regret al pădurii
după cum orice poem este un regret al întunericului acesta de nepătruns
acum
cînd printre liniile frînte ale primăverii

se insinuează croncănitul ciorilor
iar vîntul
se desprinde deodată dinspre lacuri
încremenind trestiile

ESCALA

un abur de verde abia se înfiripă peste cîmp aşchii de primăvară în ploaie
improvizînd această dimineaţă printre trunchiuri doborîte se-ntinde acest meleag
zvîntat de vînt
zace în bătaia stinsă a frunzelor şi vreascurilor
oricît ne-am exista acolo; însă noi
nu sîntem decît pornire în sine aici, neregăsindu-ne
în această întretăiere de unde nefiind decît ce-om muri cînd
nici singur nici cu toţi nu mai eşti
ascultă, cum zuruie cerul peste prundişul unei oarecare dimineţi de aprilie
cînd cîmpia îşi mai tărăgănează pîrgul iar căldura abia colindă luturile înfremătînd *o
escală*
si soarele ţării se frînge de aerul sorbit printre mlădiţe, deasupra
un avion prelungindu-şi depărtarea peste valea unde acum se-nscrie un fir de apă
şiroind
în fîşîitul amorţit al primăverii printre mesteceni înstăpînind lăstărişul înrourat
adast aici ştiind, şi orice dimineaţă nu e decît o încolonare, precum
noi ne sîntem şi timpul şi moartea
adast lîngă stînca brăzdată de muşchi
lîngă luturile acestea răsuflînd galben
sub crengile violînd cerul, pe buze fîşiile dintre arbori
şi timpul mai dăinuie şi cerul alunecă-n jar dezvăluind
verdele ce adulmecă între cărăbuşi şi lemne, privire foşnind printre frunzele de mai an
[c]md las în urmă monologul pădurii coborînd înspre asfalturi în liniştea ivind
fărîme de ecouri
prelinse pe parbriz [a]Poi, doar roţile dinţate ale tăcerii.
▶—■ +

Piouă cînd pleci şi plouă cînd vii

ÎMPOTMOLIT INTRE MALURILE RÎULUI

acest pod la un capăt de vară, străbătut de camioane oameni animale
zace răstignit în faţa mea
în resemnarea umbletului, privirea
întîmpinîndu-1 în ce mîhnire îşi află oare depărtarea?

vocile ce se pierd pe sub arcade, luminile ce se sting una cîte una de cealaltă parte a apei
in
pe care nu o aud. nu o văd închipuind-o prelinsă în seara ce va să vină, faruri
risipesc siluete pe sticla geamului şi noaptea îşi impune argegiile existînd în afara mea
dincolo de aşteptarea insinuîndu-se printre muchiile cărţilor, zăresc
agrafele tale pe lemnul pervazului, uitate într-o noapte fără anotimp, unii

z

au plecat de mult. alţii, nu vor mai reveni

traversîndu-şi mereu părăsirea, precum rîul acesta
lunecînd tăcut sub arcul de piatră, trecător abia bănuit
în palma mea întinsă
în fumul de ţigare

CUM VIETĂŢILE AŞEZÎNDU-SE

AŞA ESTE,
în stingerea lui martie
pe limba însorită a văilor, adînc
în noi zace o voce, nedesluşită pînă-n lăsarea de pleoape, abia
cînd ochii ni se deschid
în dialogul arborilor din miezul divin al nopţii.
şi doar ecoul ei înfaldă în noi tînjirea dintotdeauna înscăunînd lent în auz
ultima ninsoare, doamne
în delta timpului ne sîntem, aici unde orice vorbă pămîntească
e rana nezărită a unui înger cu umbră de demon

mi-ai pomenit deseori de prima ta ieşire în lume cu bătrînul.
de desişul şi arborii pe-atunci legaţi de cer, potecile
tălmăcind însăşi rătăcirea
în luminişul dintre pini, coama
unde deodată teama te-a părăsit alungată de privire, apa aşezarea valea aducînd cu odăile copilăriei
tîrziu, după o răzleţire a ochilor, el a întins o mînă înspre un forfot de verde-pustiu de departe
albind o potecă stinsă într-o abia întrezărită poartă.
Şi nici o vorbă, şi au trecut ani. şi el nu mai este.
*ar tu la rîndul tău gata de-a însoţi un altul acum *ncercai mereu înzorita potecă întru apropiere, poarta indepărtîndu-se pe măsura lnverşunării tale
' Ocnii tăi nu mai au nevoie de apropieri ori întinderi.

iar tu, de-amar-vremuire ai devenit însăşi calea.
însă poarta nu mai există.
poate doar o mireasmă de lemn în cruce a neîmpotrivirii-n tine
pînă la amintirea mistuirii
într-o zeamă de clopot a bătrînului
care, odinioară cu mîinile întinse
de-o parte şi de alta a coamei, îţi părea pe-atunci zăvorit

PAVANĂ
montoya, întotdeauna fîşîitul sec al degetelor smulgîndu-se dintre corzi
de nedespărţit îmi părea cîntului tău, cum
ai smulge făr de-un geamăt oblojeala de pe o rană ce te întîmpină tăcută întru reculegere şi trezie, însă
eu te-ntreb acum,
putea-vom vreodată să ne iertăm cele făptuite
şi poate mai mult, cele nefăptuite
cum degetele tale implorînd acest cînt?

.

57
andrei
'ret zanca
.____________

------
suitele transilvane

FIECARE ZI
ÎN SPATELE GRATIILOR DE GHEAŢĂ

era mai mult decît meritam, însă erau treceri, cînd noaptea se pierdea
într-un răsfoit de carte, zorii nevestejind în răspunsuri, zăpezi
alb-nerăbdînd întîmpinarea apelor.
cînd ne cunoşteam după mers şi încă nu ne zîmbeam în oglindă
făcînd un ocol deîndată ce ne-mbrobonea graba
departe de ranchiună şi îngheţ chiar dacă însuşi vîntul pizmuia prea înaltele ramuri
cînd nimic nu era mai scump prieteni decît ceea ce ţi se oferea degeaba, o mîhnire de surghiunită uimire, azi
fiecare zi, mai mult decăt merităm
în tînjirea neştiută după vremea aburită de un răsfoit de carte
58

în spatele gratiilor de gheaţă recluziunea noastră consimţită
se preschimbă lin şi e înturnare şi e răspas şi-ţi spui cu smerenie - în lăuntru -
însă el, se află la hăt-zăpezi întindere
deşi lumina nu mai loveşte dintr-un mult apus ieri, ochiul
întîmpinînd licărul stins, vîntul nemairisipind, sporind pustiul, spaima din casa iernii
- *in dărftiger zeit* -
noaptea,
ascultînd soarele de cealaltă parte a pămîntului
deodată luminat de iarna ucisă de frig [a]dăstîndu-te tăcută depărtări orbite
59

andrei zanca

GENERALUL MELÂS

cum sună zăpada
prin nepăsarea dintre parlamentele europei
în lumina, ce se-ngînă pe la geamurile murdare ale barurilor pe la umede vitralii,
copacii negru ţîşnind din omătul pădurii.
ninge uscat.
„cît de curat este acum totul"-spune soţia, încheindu-şi mantoul.
în această noapte inundată de iarnă, prins între două staţii într-un tren ce goneşte pînă la încremenirea cantonierului

prăbuşindu-se între două halte
pînă la senzaţia de deraiere, acest poem în care
un orfeu refulat
zace în sala cazanelor, încotro?
un urlet peste o linie moartă
înspre dimineaţa ce-şi ascute briciul pe ficat
cerul paralizînd
şi tu simţi un gol de coridoare, sorbit de vocea ce anunţă mereu, undeva

suitele transilvane
un blitz se sparge peste feţele mirilor si străzile se clatină de lingoare
ninge.
„ce curat pare acum totul" -spune soţia - „uite, pe vremuri generalul transilvan melas, înnobilat de corsican, s-a lăsat la vatră, a scris o carte de versuri, apoi, a plecat dintr-ai lui, întins pe o sanie - cu spada pe piept - în vreme ce prin case se cînta - o, *dujrşhliche, du seelige* - în urmă, trei mantale urmîndu-1. ce curat şi lin îi este mormîntul sub zăpadă..vezi? şi apoi cîtă linişte aici..."
îşi vîrî mîinile în muf.urcăm.
zăpada la glezne de-a lungul cimitirului
biserica coboară de sus
odată cu întunericul
peste întinderea albă.
îmi iau rămas bun. ea intră pe sub candelabre, linişte, prin întuneric clopotarul se furişează grăbit înspre miezul nopţii.
şi brusc, dangătul se strecoară ca o lamă de baionetă înspre copacii pădurii, departe.
Şi cîinii se scutură, talăngile schelăie. casele zgribulite.
gata.
lumea iese. ea mă ia de braţ. „ce curat pare totul acum" - spune -
iar poemul acesta nu-ţi înlesneşte nimic muzee si muzee
du
Pâ cum trupul nu mai are memoria durerii trecute

60
61
an.
.jreizanca
si-ncet, noaptea se spulberă peste gara ce se prelinge în cel ce se întoarce acasă
trecînd prin faţa serelor în căldura îmbolnăvită de sticla zăbrelită cînd ora exactă
palpită în zloată şi-ncep vizitele la patul bolnavilojj
suitele transilvane
dimineaţa dumineca ochii lor,
o sală de aşteptare zăvoarele trase
ce-ţi lasă rochia în talaj în foşnetul măturilor
localuri, chipul plin de pete al violenţei cuprinde tavanul
obloanele picături de sudoare
în foşnetul mohorît al arborilor, costume

f umînd după jaluzele în şuierul zidurilor ce dau înspre gară.
faţade, faţade, faţade.
o voce de cazarmă bate spre un ţărm pînă la septicemia pădurii
pînă la încărunţirea firelor electrice
pe cînd prin staţii, sergentele îşi îmbrăţişează iubitul, medici
părăsindu-şi în noi halatele lor albe ocrotiţi de zîmbete de capelă, astfel,
cine mîngîie pe cine în acest poem?
afară, lumea păşeşte uşor peste spuza de gheaţă, se sprijină unii în alţii.
„la mulţi ani" - îşi strigă.

se revăd cu toţii în faţa brutăriilor, aşteaptă.
„la mulţi ani"
scot aburi, rînjesc. se bat pe spinare.
ninsoarea a încetat.
un soare hepatic se mai ţine ascuns.
„ce curat pare totul - spune ea acum. aprind un chibrit şi mă uit la popor.
afară frumos, totul înspre bine.
încă un crucişător va părăsi în zori ţărmul, marea
lin răzbat primele acorduri din *ţara surîsului.* colinele se-ntind în ger.pe ecrane
vaca rumegă în staul pre limba ei.
spuma albă se prelinge peste iesle, ugerele grele.
bună de muls.
rumegaţi bine problema, ni se spunea la şcoală.
nimeni n-a uitat dimineaţa de lîngă garduri ne lua şcoala, mai tîrziu, ne lăsa în faţa porţii
pătat de basme aerul ne furnică pielea, poveştile ne ne uită. nici noi *pre* ele şi ninge.
ninge mereu.
Peste frumoasa natură
se blagosloveşte-n alb. sfînt sfînt ger. sfînt frig.
anotimpurile, „natura ia parte la starea

sufletească a eroului" precum şi noi la ea şi ninge
ninge mereu.
„ce curat pare acum totul" - se bucură femeia.
stai la *amara,* la tine gîndindu-te la *urlaţi,* la mine.

I

avioane pleacă mereu avioane revin mereu avioane se prăbuşesc mereu
rătăciţi printre eşarfele zăpezii, colonizînd basme, şi ninge, ninge
cum mai sună zăpada printre parlamentele europei
ninge
aşezaţi pe barele din faţa muzeelor adăstăm.
deasupra cîmpului părăsit corbii se rotesc fără-ncetare

•

SAUDADE

saudade,
luînd-o agale printr-un/ado lusitan
eşti pentru mine, mereu nevăzută şi totuşi
pretutindeni
aidoma miresmei de madeira ce adastă încă după ce vinul a fost turnat,
un abur de pîine ţi se desprinde din părul abia-nfiorînd sfîrcul sinilor
de n-ai fi decît în mintea-mi, surd şi orb aş fi....
şi totuşi, doar o pală de jinduire rămîi şi-aceste versuri cuprinzîndu-te lent
înfremătate de dorul tău, închipuindu-mi sufletul sub un alt chip.
doar un vînt andaluz atîrnînd în pinul bătrîn
raţa ta-nspre mare. voci risipite-n spumă Priviri rătăcind printre dune.
Lm

■*uh*
■?n-
îHf.
tinereţea ta o luminare
ptă-n amurgul dinspre cabo da
roca

.,;,. .».K-:, jj O-\tfn, IOÂ'J'
'(port.) r

SĂ TE TREZEŞTI VARA

să te trezeşti vara într-o lumină-mpovărată de căldură aerul fremătînd peste lanul mai pleznind de galben
pînă-nspre liziere, unde abia adie răcoarea peste un fir trecător de apă, de undeva glasuri
susurînd. lovituri de baros scrîşnetul carelor înspre tîrg
şi tu, deodată în această lume atît de aproape ţie cotrobăindu-i toate cotloanele, abia băgat în seamă
în dupăamiezele fără de moarte pînă-nspre seara sfîşiată de lilieci, de un glas chemînd, înturnîndu-te acasă în ţîrîitul greierilor trăgînd sacadat fermoarul nopţii
şi doar tropăitul surd al vreunui cal îngînat de glasul înnoptat al călăreţului ne-arunca în zodii supuse clipei
veghind aduceri aminte-ale zilei şi-n zori poarta casei era mereu alta printre colinele arse de soare şi îmbrobonite de iarnă...

veri după veri

aidoma peştilor mereu în altă apă huşuind
înţărcaţi de maluri fără de bunăştiinţa altor lumi
încît acum din depărtarea aceasta
îmi pare că o lume subterană atît de niciodată
îşi poartă la vale povestea întru totdeauna
ochii atîtor dispăruţi, atîtor prieteni lepădîndu-şi copilăria aidoma şarpelui pielea
se-ntredeschid în mine înspre o lume rostogolindu-se pustiind, frunzele castanului
afară doar tresărind
sub molcoma şi neîntrerupta curgere a răului într-o dimineaţă pe veci pierdută

iernile timpul totul
erau scăldate într-o lumină de pietre rare hiberna în zidurile catedralei sub povara
suavă a zăpezii

înspre seara înstelată rar de becuri clătinîndu-se
în vîntul ghimpat, decembrie, odăi mirosind a ceară.
fulgi învîtejindu-se peste ape cu malurile zimţate de gheaţă
şi deodată dangătul de amiază şi zidurile mai negre în spulberarea albă în hămăitul
iernatic
iar noi,
eram însuşi jocul şi soarta aluneca alături
nebăgată în seamă, răbdător adăstînd lîngă pradă
pregătindu-se despărţirii mele de zbereguială
pe cărarea abătută dintre bărbatul şi femeia căutînd

^ se smulge din mine înspre calea lor de nepătruns

ce-s pricina unei dureri
şi nostalgii fără de nume zămislind
neînţelegeri. împovărînd fără rost.
aidoma unei întrebări ce încet încet ia chipul trupului tău gîrbovit întru stingere,
zăpadă, şi urmele-n zori ale cîinelui dinspre adăpost înspre poarta închisă.
chelăind. zgîriindu-i lemnul, nemînat de foame sătul de-atîta lumire.
şi jocul acum, alături pregătindu-se alipirii mele
de soartă inele şi inele îngemănate într-o lumină de negrăit.
totul să fi fost doar o presimţire a acestui teritoriu al nordului,
unde totul se stinge-n retină unde a scrie e un gest antic
fiinţe prin care cineva neîndestulat
e-nsămînţat şi cules de moarte printre buzele călugăriţelor
murmurînde straturi de vreme unite de stingere...
răspîndind fiecare o cu totul altă lumină, o cîntare de soartă îngînată de ziua naşterii
şapte zile şapte note muzicale învăluite într-o pală majoră ori minoră....
timp înghiţit de timp aidoma şarpelui devorîndu-se ne rugam a nu fi duşi în ispită

neştiind că acolo unde nu există timp nu există nici ispita.
pe-atunci însă, *pădueam* zori-amiază

adieri de răşină ciuruite de ploaie vălureau sub soarele zvîntînd frunzele
dinspre sălcii - ţipetele scăldătorilor doar toamna, cu mirosul ei de belfer şi ploile
ne-alungau în odăi aburite de fructele coapte iar primăvara era doar o sală de aşteptare
a verii şi era vremea cînd anotimpurile mai viau încă sub pulsul minunării, şi-apoi
deodată, această stare de asediu într-un tîrziu septembrie cînd apa picură de pe olane şi
crengile-nnegrite zbătîndu-se-n zid
cînd hălăduind însingurat eşti însoţit doar de tine şi porţi în buzunar o oglindă de pe acum îndelung
întîrziind pe un pod cu privirea
înmuiată de burniţă - undele - vălurind masca de aramă a burgului deodată necunoscut, femeile,
încă o adiere
într-un sentiment străbătut de pale de sîn abia-ntrezărit şi fără-a bănui eşti însortit şi vei tînji de-acum
oriunde ai fi
msă memoria alungă
vorbe şi gesturi ce hrănesc uitarea-ntr-o cameră obscură lumina învăluind tăcută cele petrecute, mereu alta
nicicînd aceeaşi.

şi-o altă primăvare se-ntrupează acum din întîlnirea ei cu lutul, cumpănindu-se în Noaptea Invierii-n adieri
de tămîie şi candelă
cu buzele deodată uscate murmurînd slove de neînţeles beznă-n jăratec, un giulgiu între luminări şi stele.
peste aşezăminte
bolniţe şi închisori, peste înstrăinaţi şi-nsinguraţi mutilaţi şi drepţi. între muribunzi şi prunci, voci de boltă
dinspre zăpezi, peste maluri
anul zace în ecou. clipa însămînţată. apoi doar susurul pîrîului printre frunzele de mai an întîmpinînd zorile
între falduri de iarbă
şi tu, lîngă un arbore într-o aversă. învăluit în aburul pămîntului şi răcoarea răspîndită de ropotul peste frunze
unde de neînţeleasă jinduire

ciuruite de ploaia căzînd peste priviri urbanizate -
în plin martie aşadar, delăsător în faţa trezirii unui arbust
în scrîşnetul roţilor dinţate
descojind pînă şi dimineaţa şi nimeni pe cîmp să deştepe păsările pudrate de amoniu învineţind aerul din jurul
arborilor, atît de străin dangătul de sub ape atît de străin

glasul unui prunc în vacarmul irositor şerpuind prin vechiul acordeon
prin desfrunziri, obrazul de pergament al unui anticar, o oază
această tandreţe
în învăluirea caldă a vîntului în seara lăsată pradă parcurilor unde nimeni nu se mai întîlneşte cu nimeni, din mîine
o stea prăbuşindu-se-n depărtare şi mîine doar o vorbă cuvintele zăgăzuind simţirea pe care pruncul n-o împarte cu nimeni
ziduri, mîzgălituri. inscripţii.
cu limba despicată a şarpelui. în creierele vide de copilărie laşitatea născînd bestia, sila. *manipulaţi nu numai de auz*
ne pustiim, prietene
fără a şti de unde aceste vrejuri ale unei dureri ce scapă mai întotdeauna memoriei mîntuite prin secvenţe sub
zbaterea-nvolburată a sîngelui înspre cine călătorind - pe tăpşan, un cal
îşi înalţă acum coama-nspre brazi
pătruns de freamătul deszăpezirii, memoria, această memorie a luminii.
Şi-a fost doar o dupăamiză de rămas bun lîngă un arbore în care abia adie răcoarea
P^{e}ste un fir ^{tr}ecător
~"~"*~____

de
apă

andrei zanca

AGALE PRIN GALERIILE VERII

a pasăre săgetat de vreo mirişte
mutilaţi de întîmpinare, cum ochiul deîndată despădurit de necunoscutul dîndu-mi bineţe, izbit de
chipul meu de ostatec în astă gingăşie a coatelor

dinspre coline mai adie mireasma întîlnirii cu ploaia deszăgăzuind în proaspăt

memoria lent spulberată de un amar cît adierea plopului

dinspre curgerea rîului capul cald al păsării apropiindu-se ostenită de braţul meu întins

DE DEPARTE-MI VIN

oprit
în marginea unei tăceri de nestrăbătut

în adînc, în geamănul lui
rotindu-se în jurul şuviţelor mele, *unde*
răzleţeşte netrăirea încă clocotind de sămînţă a celui brusc fulgerat de-o moarte?
cînd nu de zile ori nopţi,
de morţi
încărunţim
clipă din clipă, mîhnirea în cuta-ngălbenită a frunţii adăugîndu-se-n riduri

[c]um inelele
arborilor, de tare departe-şi

°Şnind în marginea unei depărtări [ma]i auzita tăcere

LEMNUL NUNŢII
era mult prea tîrziu
cînd seara se lăsase peste biserica gotică
şi mirele ridicase paharul
acum însă,ochii descoperă peretele gălbui
unde mult prea departe de toropeală şi clinchet, viscolea troiene de zăpadă aburind
un podeţ peste pîrîul îngheţat
şi el, mult mai în faţă. bărbos şi murdar
cu haina fluturînd odată cu şuviţele cărunte
de sub o pălărie tăvălită/ pe picioarele lui subţiri
de care vîntul încremenea nădragii mototoliţi
iar ea, mai în spate
gîrbovită
şi-nfăşurată într-un pled de glod
înfruntînd cu zbîrciturile ei gerul însingurat în acalmia înşelătoare a lui februar
şi-n urma lor copilul.
aţinîndu-se de pulpana pledului ei
sub paltonul lui, bărbatul, pe care de mult
nu-1 mai striga aşa cum cei de-o seamă o fac cu tatăl 1

strîngînd totuşi sub braţ o

ghioagă de lem
pe cînd ea, sprijinită în frig. într-un subţire
toiag
nepăsătoare la cel din faţa ei.omul.
zgribulind sub braţ
cetera şi arcuşul *toate, din acelaşi lemn*
abia atunci am văzut buzele miresei crispate în sticla paharului
toţi închinînd. cu ochii plecaţi.
privind apoi perechea aceasta, uitînd.
departe, pădurea troznea prin şuviţele de ceaţă, singur tablou înrămat - acelaşi lemn
veghiind de pe perete desluşit
aste vremuri viitoare
strecurîndu-se tăcute în istoria noastră
biografia acestui copil
se-nscrie pe platoul pupilei:
Privim
împreună
de pe colină oraşul

în ambuscada de culori a toamnei.
în ochii lui
fire de zăpadă.
printre trunchiuri înnegrite

suitele transilvane

VILLON

ce dar mai mare aş putea eu să-ţi fac, furînd
ca să am ce-ţi dărui, însărăcit
de toate
alungat
de orizonturi

ce dar mai mare aş putea eu să-ţi fac, cutfîntînd în încodrire ca să am
ce-ţi oferi ***-un*** ir^iJ _ **,?,•■;,**
sleit
de noapte, stors
-■r'v'' ■'*''■ de lumină, ce dar mai mare
aş putea eu să-ţi fac decît însărăcitele-mi

parole, ce ne despart ce ne înlănţuie, vuietul acesta prelung cît o privire haihui
ce dar
mai mare ■ *emn* < *bio* >:·- ţ.i': u r • *11* ■ ■· ■> ■;
aş putea *Im so':e-',i,A* p.rt.-a.f'ubuv. •■.> eu să-ţi
fac? ■ ■ *chsÂ^myj!* ■■:-:::>".--o->.*,■■ ■ .:,

DUPĂ CUM ORICE CARTE

după cum*yrice carte este moartea unui copac*
după cum teama şi umilinţa se vor petrece cu anii
preschimbîndu-se-n aducere aminte şi dragoste pentru cei zămisliţi prin tine odată, unicul
regret fiind mereu vremea străbătută laolaltă, acum
cînd tu nu mai exişti decît în celulele însingurate de uitare, la fel
această răzleţire de
păsări ignorate de noiembrie
pe cerul de culoarea ţipătului şi ghesul de neînvins al închipuirii
încercînd să le soarbă pînă şi aerul de sub aripă

PRIVIT DE PE COLINĂ ÎN MIEZUL DUMINECII

privit de pe colină în miezul duminecii
în zuruitul păsărilor susurul abia bănuit al dunării
oraşul pare un lăcaş de veci
lins de vînt peste cărările-ntomînd
în verdele încă lin, vara
grea de-atîtea dorinţi înecate, dupăamiaza
aşternîndu-şi trena dinspre catedrală-nspre docuri, macaralele tot atîtea gîturi retezate
în lumina borţoasă, doamne
greu se plăteşte vina de-a fi otrăvit din copilărie a crede că a iubi ceva e totuna cu a urî altceva
Şcoli în care eram biciuţi cu patria de glie
mcît acum din aceeaşi preaiubire pustiiesc totul
Ponegrind părăginind ocolindu-se părtaşi
lri laţul unui blestem în care-i ţinut un neam de neam

Privesc cucea

------

ridicată ca o mînă ostoind murmurul ochii tăi
absorbind oraşul impunînd privirea de odinioară în van
îngropîndu-ne vinovăţia
în cuta de pe fruntea morţilor
manechine şi reclame   eleganţă şi cruzime rictus
într-un cadril al sfîrşitului de mileniu în care pe străzi rar vezi om cu om
mai degrabă om şi dine, femei răscopt culegînd dorinţa
unde le dă mîna
în înserarea răsfrîngîndu-se-n vin în pale de carmin
goelanzi ţipînd gînduri eşuînd în spatele frunţiim, printre sălcii
în faţa meselor cu farfuriile pline şi sufletul gol.
atîtea şosele între noi, încît păsările zgribulesc tăcut pe olane ciugulind mortar

îmbătrînind pe nesimţite
între irosire şi aduceri aminte-n care nerăbdarea are gustul morţii, octombrie

înrămat de fumul frunzelor arse
ocolit de migratoare pe cerul de cadmiu, păşind
printre boabele din via pustie undeva între o *tocată* şi *o fugă*
între catedrală şi docuri între două coperţi
bîntuite de o răsuflare străină acestor vorbe
adevăratul poet e un hristos ratat să ni se ierte păcatele.

DACĂ NE-AM ÎNDEPĂRTA PE-O PAJIŞTE

dacă ne-am îndepărta pe-o pajişte contemplîndu-ne adăstînd pe-o bancă cine ar fi cel adevărat?
eu, cel contemplat ori eu însumi, contemplatorul adiat de ierburi?
la chindie
cînd o femeie se pierde într-o oglindă
şi deodată ţi se pare că două fiinţe din milenii mult îndepărtate se iscodesc întrutotul absorbite
uitătură prăfuită între două candelabre, apoi totul ţi se năzare deodată a se înfăţişa limpezit.
să existe un timp al celui privit şi-un timp al privitorului? îndepărtaţi vom rămîne,
neînţeleşi *viind* mereu *timpuri diferite,* veşnic

un privitor tăcut cumpănindu-te, totuşi
de ce oare,
în vreme ce fata îl îmbrăţişează pe cel privit, doar privitorul
se pierde-n fior?

, •»

POEMUL ÎNCREDERII

un gust de var în cerul gurii cînd pe-o coală încerci
foşnetul coroanelor, lăstărişul
preschimbat în răsuflarea vorbelor, înverzind
un sentiment de zarişte
în care susură trecute ierni, ninsoarea
prin care ne-ntîmpină cei dispăruţi, aceste zăpezi
de purpură vălurind odinioară în sticla geamgiului ambulant
totul adastă în noi. lumea în timp
trăgînd doar storurile din odăile sinelui, găzduind
răsăritul
întunericul
poartă făcliile abia pe coridoare *pe ponte dei sospiri*
între o mamă fiindu-ne întîmplare şi briză
patul, unde odată privirea se va îneca lent în nevreme neant fără de leac al oglinzii
chipul

dezmoştenit deja din pîntec de memoria lumii abia stăpînind ţinerea de minte, o verigă

într-un înşelător lanţ topit de moarte
aidoma apostolilor începînd a grăi străine idiomuri, trezeşti
limbă după limbă cu păsul tău neoglindit în nici un oracol
cînd orice limbă îşi îneacă în sine amarul
tu, gonind înspre capătul pupilei/aspirat de-o singurătate străină de om
captivitate terestră şi mîntuire timp rarefiat în vis, spulberînd printre cruci hotarele din viaţa de zi cu zi
un zicud, îmbrobonit de o mulţime avidă de-a se închina înnebunită de un gol în căutare de victimă
văgăuna în care odată se adăpostea găsindu-şi acum în el refugiul
şi e ca şi atunci cînd încerci să tămăduieşti o rană a apelor aerul sfîrtecat de schijele vorbelor
nisipul din chingile unei statui
un murmur lin de clepsidră
- contopire fără istov într-să poţi desluşi noapte-n alb ce nu pricepi din zăbranicul zilei, umbra din noi roasă de insomnia făcliilor însoţindu-ne necontenit
Meleag al colinelor, linse de agonia stinsă a imperiilor.

în ochiul cîinelui se pierde
cel mai umed poem al înserării, cum sub pleopele tale
întinderi şi temple *obeliscuri şi turle*
suburbii viaducte centrale turnuri de transmisie
părăginite crînguri.
această teamă ce-i muza morţii, inseratele
trunchiuri, unde cu o mînă de olar încerci mugurii
în ninsoarea tîrzie
crucea,
o pasăre-n picaj
deasupra unei grave păduri
în care începe desfrunzirea ta
sub cornul bizantin al lunii
te-apleci
peste ghizdul fîntînii, unduind o înfăţişare
o fascinaţie de frescă-n unde
purtînd blinda povară a unui orfeu mistuit în aburul cascadelor sîngelui
ninge, spulberare de fulgi în adîncul văduvit din tine
într-acolo te-ndrepţi. şi nici o urmă în zăpada nepîngărită

PLIVEA APLECAT PRINTRE IERBURI

în foşnetul brazilor, buruiana strînsă cu grebla pe cărarea potopită de ace dinspre colinele fumegînd
înainta fără de grabă, ghemuit în sine. aidoma dupăamiezii despicată de ţipătul unei păsări retrăgîndu-se-n gri, tăcerea
de pîine-aburind, încît cîinele încremeni cu laba-ntinsă adulmecînd şi nimeni în jur doar scrîşnetul fierului în piatră şi poate paşii mei ca un
puls al memoriei

ORICE ÎMPOTRIVIRE

orice împotrivire e la izvorul acestei lumi însoţindu-se întru neghiobie şi delir
cum sîngele împotrivindu-se morţii în zilele negre îţi porţi nopţile albe
vorbind despre un altul spre a te destănui
despre altceva întru graţia uitării, hăcuit din leagăn
de bătrîni şi amici iubite şi soaţe diavol şi sicriu prins între ivire şi stingere. între două cătuşe
şi veghea e un exil. *nu ştiu ce fac,* o patrie.
cînd numai întru însingurare poţi întinde o mînă cînd *eu sînt tu* zace pironit
între un ochi de spaimă şi unul de neîncredere fiind loc de înlinare, gerul
întins peste zăpezile odinioară mai albe sub stelele încins de-ndepărtate, încinselor pietre, gata de-a arde mîinile apostolice, tot ce-nverzeşte-n lumină îndepărtîndu-se lent de noi

chiar valurile istovind glasul lişiţei
peste străzile violate de sclipătul ecranelor.
porţile ferecate.
doar aburul ceaiului deasupra teraselor.
şi mult mai teribil ca moartea e gîndul reînfăţişării.
această tristeţe de ghepard

NEAUZIT MURMUR DE RUGĂCIUNE

neauzit murmur de rugăciune sîngele meu

ziua, trăit de-o lume în devălmăşie, noaptea pătruns de-o matcă de unde
însă, nimeni nu este mai presus ori mai prejos
psesemne doar mai deschis
ori mai îngrădit în faţa neînsemnatului, furnica
mîna înzăpezind balustrada, boaba de zmeură, bruma, şi nimic
nimic umil în această rugăciune
făr de carte, acest palpit de egretă în neauz,
în spaima de alunecare
deodată potopindu-ne ...să *ieşim pe cîmp...* ai şoptit.
murmur înfiorat, murmur de aproape.

CONTEMPLARE

şi dacă fulguie păpădia peste un cîmp cu maci şi dacă estimp o pasăre spintecă pieziş absenţa
prăbuşindu-se sleită de arşiţă
prin gîndul meu subit de moarte, e doar o fapt
ce-ţi face semne de rămas bun din spatele unei ferestre, iar
de ridici privirea după ani - fereastra e pustie
mult mai aproape de sloiuri de o tăcere acum voci petrecute pocnind în ger
şi e doar întinderea albă
ura
şi mută
- ramele negre, o adiere sticlă egalâ
-L»—*

UMBRIREA LA FAŢĂ

după cum, nu există nici o făptură care să nu se fi întors din moarte traversînd lungile infinitive ale golului
se uită naşterea, nu se ia în seamă umbrirea la faţă după ieşirea din simbol:
un cîrd de raţe sălbatice îşi lasă umbra peste ape
fără de vrere / undele
oglindindu-1 zburînd în ochii mei cîtă vreme mai am răsuflare, cum bate a toamnă
pasărea peste o desfrunzire dangătul de amiază
în bronzul risipirii.
şi plouă clasic şi plouă a necuprindere

ADUMBRIM

un fuior încremenit de fum, ceaşca plapitînd între degete, dalele
de piatră printre frunze, nişa
adumbrind vaza abia fisurată, *ceaiul*
neostenit în contemplarea-i sorbită, acoperişul de paie sub pinul noduros, transparenţe picur de apă. ambră şi lumină, şi mireasma de zăpadă din susur de cazan - vînt printre ace, umbre fără de rang. mătase căzînd peste lame de briză, liniştea mistuită-n lin

TU VII ABIA BĂNUIT

tu,
vii abia bănuit, odată cu ploaia o răsuflare
de albie între liziere întinderi
amuţite sub acele brazilor, dincolo de cutele văilor
dincolo de
ceea ce cu-atîta umilinţă am numit *orizont*
aici, unde rodnicia barbară şi bajinul coamelor
încearcă să cumpănească obrazul brăzdat
de cicatricea
nimicului
sfânt
nimic sfânt - sub un cer fără de leat
iar, dacă toate apele ar încremeni precum înserarea în răşină

n-am începe deodată a ne privi reavăn în ochii înzăpeziţi de mistuirea vremii?
mai adastă în noi un vlăstar mult mai bătrîn ca moartea
pe potriva unui cuvînt
pe care gura noastră nicicînd
nu va fi în stare a-1 rosti
şi e ca şi atunci, cînd în zori la marginea unei păduri auzi deodată troznind o creangă
şi-un stol de păsări
în loc de-a se înălţa
se-mprăştie în iarba
ce unduie colinele

v

PE FAŢA MORŢILOR MĂRMUREA

o ultimă umbră
însoţindu-i de pe-acum, afară
ninsoarea acompania întunericul surd bătîndu-şi măsura pe frunzele stinse, mereu
te petreci întru o răscruce sfîrcuit de încotro, unde

orice cale-i şeruire. suspin de lepădare, aici
unde orice osteneală a minţii e un şah cu eternitatea
cînd în plină ninsoare
noi înşine umbre pe faţa lividă a iernii
între geruite orizonturi-ncinse de chindie
o pasăre se va înălţa întins
din gura zăpezii îmburînd pal
lumina şi tăcerea nemişcîndu-i zborul, vîntul
deodată încremenind în spiţe înserarea de pe buzele noastre amuţite de întinderi

această pasăre în picaj
ivind / licărul primei stele

CATEDRALA

niciodată nu iubeşti îndeajuns, niciodată nu te stingi pentru tine. iar,
cînd cineva ţie mult aproape se stinge
un neştiut refren îţi va însoţi de pe-acum insomnia.
minţi, minţi ca un înger, i-am spus
această neputinţă de veghe întru reculegere.
de întîmpinare, ce ne roade
polar
nu există învinşi, nici învingători.
doar hălăduitori, strainid ce-şi mai amînă calea
cînd moartea-i un titlu de nobleţe, siluete săpînd la temelia facerii în foşnet de arbori
în murmur de valuri, departe de duhul ştirb al aşezărilor unde se prepară timpul - doar
o cale a agonisirii neexistînd în uitarea acalmiei, stai
pe un trunchi fărîmiţat de vreme aproape de o mlădiţă de pin iar mina dreaptă se-
ntinde-nspre coroană, pe cînd stînga se sprijină-n scorbură

în huşuitul de sînge al singurei noastre inimi, deodată ţi se năzare, că păsările îşi frîng
către, nouă necunoscute făpturi, cîntul.
acest chip divin al unei răsuflări, iarna-i o catedrală
o rună a frigului.
în care se stinge o cărare de noiembrie.
şi tu, treci absorbit de luminile înserării topindu-te printre trecăterii grăbiţi aidoma

zăpezii
peste acoperişele de sticlă ale teraselor aburite de mangal redescoperind în străini cîte un chip
ce poate acum nu-ţi mai e cunoscut ca altădată, mereu între altădată şi adîncuri
răsfrîngîndu-se-n umbre pe cărarea ce-ţi aparţine doar ţie. de două ori surghiunit în vîntul fără de glie
murmurul de psalm al însingurării peste dale printre coloanele gerului
oficiază pasărea de nea a unui meleag văduvit de somn în acest făr de istov debut, tot mai pal ritmul din noi
g-n şase peste rîul verde, adînc Se~alungă ca-ntîia atingere de fată, fulgii
Peste statuile de moarte-reci
^parcul
Pustiu

NU ESTE OARE STRANIU

era o apropiere şi un anume firesc
al celor din fosta lume cetluită întru teamă
faţă de reţinerea şi glazura din numita lume slobodă unde într-altă teamă, orcie parolă a inocenţei şi-apropierii înspaimă
chemînd graba, nu-i aşa, însă
după cum cuvîntul copac se află mereu între tine şi trunchi
blînd în asprimea-i, ramuri şi frunze
orice cuvînt abia însăilat îşi ademeneşte deja umbra şi totul se-mbină în vîrtejul drumului nostru întors
ori poate dumnezeu vrea ca setea-ne întru tînjire
să-L devină aievea?
înspre sfîrşitul lui decembrie
un suflu abia bănuit pare a ne-nlănţui pentru o înserare
încît pînă şi arborii mai că-nfreamătă luturile întinderilor şi-i doar o seară de iesle ţintuită între ochi fragezi
printre fulgii ciuruind memoria, penumbră divină în drumul nostru sfîrtecat de îndorire şi remuşcare
între pîine şi gură zace blestemul pămîntului îndepărtîndu-se laolaltă apelor
o durere orfană în burta pădurii, iarna
în care o pasăre se prăbuşeşte îngheţată vorbele stinse în gurile ştirbe de bătături

într-adevăr, aceeaşi pricină ne-apropie ori ne-nsingură. însă noi nu o vedem de garduri vame grai ghimpat
ori poate dumnezeu vrea ca setea-ne întru tînjire
să-L devină aievea?

ACUM SI AICI
NU
o iau în sus pe cărare, ademenit
de mireasma desfrunzirii, întorcîndu-mă
printre fulgi / ne vestejim ne vestejim de jos în sus
ce este -
ce însemnă a fi.
întins în străbaterea nopţii spre a se pătrunde, ce durere
mai mare a delumirii părăsind iubirile întru iubire
întru a lăsa să vieze în sine o coborîre?

DE'AŞ PUTEA FI CITI CITIND
ce desfruntare ne-ar mai putea paşte - aproape că aud arborii oftînd -
cum cei ce ridică statui şi preamăresc întemeindu-şi delăsarea şi neputinţa mereu amînate
bolnavi de neoprire, împingem poarta
aşezîndu-ne pe prag cu faţa-n răzleţirea vîntului, aici
între două gene să-ţi scoţi spinul numelui *andrei zanca*
iar limba să-ţi treacă peste rana aceasta cumplit de transilvană
a unui fluierat de mierlă între coline
încît lent sîngele să-ţi hiberneze întîmpinarea
o, de-aş putea fi citit citind fără de disperarea în alb a unei coli
cum alţii înainte încrestînd cu pietre
pielea animalului ucis. molcom putrezindu-şi generaţia, mîhnirea
o salcie pe care o zărim uneori îndepărtat într-o pupilă atît de însingurată, încît nu poate împărţi nici o tăcere
ce desfruntare, doamne, ce desfruntare ne-ar mai paşte

oaia
şi poate o *pasă de culori* ar copilări totul în jur şi pentru o vreme, am putea chiar contempla pL de cealaltă parte a pămîntului
încît acolo, veghea s-ar putea tolăni la soare, cîtă vreme zborul unei păsări, ne-ar ţine de umbră, aici
unde orice împreunare s-ar stinge, dincolo în somnul unui necunoscut
de-a cărui sfială
mi se abureşte acum chipul în oglindă

RĂSUFLARE
doamne, cînd nu sîntem în stare a iubi ne-apucă disperarea căutării de adevăr
sprijiniţi în cîrjele limbii susurînd de mortarul babei prin care risipiţi şi înstrăinaţi ne tîrîm
înspre o zarişte abia bănuită prin pădurea de scaieţi şi spini
unde atîrnă scheletele urmaşilor lui orfeu în lungul drum spre casă
aici, *guillaume* trepanatul, dincolo *rilke*, uşor
de recunoscut după falangele albite şi mult prelungi
prinşi în coroana de spini / cu ochii
catapultaţi departe într-o ultimă răsuflare
în calvarul de amanţi, aici căutarea, dincolo adăstarea
urîndu-se iubindu-se bolborosiţi în vînt
lîngă păsările ciugulind ici-colo fărîmele nerostirii
DACĂ ADEVĂRUL
dacă adevărul sălăşuieşte în gura copiilor cu cît vina noastră împărtăşită tăcut
îl lasă pe drumuri împovărînd?
pesemne, de aceea ne pierdem cîteodată
în ciripitul păsărilor şi e înturnare şi răspas fără de vrere-n fără de vremea
spaimei
ce te cuprinde mut într-o sală de aşteptare o mogîldeaţă de copil, abia îngăimînd nici nepăsarea mamei nici surzenia lor
neputîndu-1 domoli: *„kaputt...alles kaputt..."*
-

EXISTĂ DUPĂAMIEZE
există dupăamieze
cînd o anume lumină te prăbuşeşte în
timpul ca o lamă de însingurare
şi-o tămăduitoare durere te străbate lent recunoştinţa preschimbînd cazna reamintirii
într-o tăcută bucurie aidoma celui ce iubeşte dincolo de o moarte
cel ce şi-a pierdut fiul, 1-a pierdut de mult cea părăsită, a fost de mult părăsită, totul sfîrşeşte cu mult înainte de sfîrşitul
ca scîrba-n gaura de pe fruntea mortului înainte de stingerea sa în cel care iubeşte şi după o moarte
c-a început molcom a o învăţa
dincolo de sălasurile trecătoare ale memoriei
iubire gratitudine preschimbînd cazna reamintirii în

si *ştie*
definitiv
si nu ştie
tăcută înseninare

ZIDURI ŞIVAME

UI
ziduri şi vame. prăbuşite în jur, înălţate
pe nesimţite, în noi
au potolit senina năvală a sîngel
zbîrcind chipuri, geruind ochi, sînge. adînc stătut între cearcăne, miasme.
şi tu, tăcînd în cugetul lor. bănuind încă de pe atunci:
cîţi din cei siliţi după moarte
a-şi citi făr de-un răgaz operele n-ar prefera flăcările iadului?

ARS

duh al spadei, reflex de presimţire, atît şi doar *azi* cunoaşte frumuseţea
sperietoarea
în cîmpul de floarea-soarelui
pe potriva făpturii depline oglindite-ntr-o curgere fără de oprire
în stînga moartea
în dreapta viaţa / acolo
smerenia & splendoarea niciunde şi pretutindeni
oglindire de transparenţă în postul inimii

IACEBUN

la ce bun să mai vorbesc de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat cînd nici o frunză-n martie nu-şi arogă copacul acela
stins de poftele unei nerodiri celebre, cînd tot ce ascundem ne descoperă şi mai mult ezitarea de-a nu ne sminti în zorii unei ierni desnude?
şi chiar de eşti nevolnic în a schimba ceva în vis e de-ajuns să te trezeşti.
cum morţii cei cu lăsate pleoape deschizînd odată ochii celor vii într-o lumină întomnată de arţari
aici, unde durearea poartă un nume pe potriva fiecăruia rugîndu-se spre a putea înălţa, departe de larmă şi sînge
departe de seve şi moine izvoditoare de gînduri ce-s tot atîtea celule ale recluziunii
de vreme ce ne-mpărtăşim în alb-negru în ambuscada culorilor a*ci, unde moartea-i barocă
°> *de-,*
cum arborii de ţărînă abia sîntem legaţi de un grai trădat
■*am avea toleranţa zăpezii, lipsa de discernămînt a ploii în ii*
iarna

acum, cînd totul a rămas în urmă laolaltă cu tăcerea, averse de decembrie încleind frunzele-n lut, giulgiuri întîrziate
sosind mereu lent topindu-se peste aşezăminte unde orice elan e însărcinat deja cu teamă
ce-ţi doreşti mai mult în lungul drum al anotimpurilor cărnii cînd înspre nord se zvîntă cerul peste aripile colombelor
explodînd deasupra pieţii pietruite şi pustii
de vreme ce nimeni nu va fi scutit de drumul umblat

timpul, o trezire a migraţiei noastre aidoma zburătoarelor ce nu-şi ating nicicînd tărîmul de-ncerci a le îndruma zborul.
o. de-am avea toleranţa zăpezii, lipsa de discernămînt a ploii în iarnă
şiroaie de umbre văduvind dupăamiaza în menirea ei molcomă vocea ta de peste zi mîntuită de vocea ta de noapte
cînd unii se-mplinesc în blestem iar alţii continuă a afurisi
aceste clopote risipind o vreme neîncrederea
şi nimeni în jur cu care să-şi poţi aminti, ascultă...
şi spaima se va risipi la auzul răsfrînt în mireasma prelungită de zăpada a crengii de brad în răgazul ei
aproape de flăcările din care privirea
nu s-a mai desprins de amar de ani. însă, nimeni

nimeni nu mă va putea opri de pe acum.

E TÎRZW, ÎNSĂ AŞ PUTEA
acum să vorbesc despre
căderea de pe cruce
...în lungi dupăamieze, cînd nu mai există nici trotuare nici cărări prăfuite
doar această cale-a verdelui stingîndu-se lent în noapte şi dintr-o dată
acest gol în tine
ca spre a primi şi ospeţi pe cineva tare singur -   un gol ca un urlet ce nu-1 poţi slobozi
şi totuşi nimic încleştat în tine.
un ţipăt avortat.
necugetat denumind-o ei suferinţă şi singurătate, tocmai pentru că în satisfacţia de nemărginire a durerii din tine
deodată acest gol *nimenindu-te*...toţi îţi devin deîndată mult cunoscuţi
tînjind unul după altul ciudat de apoape.
o ticăloasă sfială
înipiedicîndu-ne orice încercare, atît de străini în a ne mărturisi Şi rămîi cu spatele rezemat de un trunchi şi picioarele întinse
între ferigi cătînd la
prelungindele umbre înspre cărarea lovind coamele vinete dinspre mal amonte.

şi-ţi pare că un autopilot te poartă prin această pribegie spre a-ţi înlesni învăţarea iubirii pe-ndelete
şi-i totodată dezvăţare şi delumire înspre labirintul înţesat
de umbrele din tine înnegurînd numele sinelui abia desluşindu-se la capătul lui...
însă noi rămînem mereu doar seniori ai unor pietruiri
fără de trepte întru bănuita cale de neocolit a însingurării printre

cioburi de tandreţe, cînd neîntrezăritul n-ar trebui pomenit nicicînd pe nume nici dăltuit întru iobăgia veşnicei noastre supuneri făţarnice
în obişnuita vorbă de babă...vai, doamne dumnezeule...demonul şamanul de geniu al rostirii sîngelui, furiei
necugetării absente de porumbel
a înclinării noastre de veacuri înspre afară
gîndul dinlăuntru rămînîndu-i pururi nepătruns măcar că-ţi pătrunde somnul...cărarea dinspre malamonte... şi şinele
zăcînd în zăcerea ta.
nu-mi pare rău dacă mă voi duce.
de mi-oi schimba mantaua cu alta. de cîinii care m-au însoţi îmi pare rău.
care s-au prăpădit pe rînd.
unul aproape de prag cu labele chircite, altul,
ascunzîndu-se spre a se stinge înecat în mlaştină, celălalt,

venind după noi în noua casă spre a muri aproape sub-un copac.
altul, otrăvit, lăsîndu-şi botul pe marginea laviţei pe care cîteodată zăceam aţintind tavanul
şi tot ce aveau ei, adunat în ochi. şi deasupra a toate, stelele, stelele acestea reci de toamnă...de ei îmi pare rău. un sentiment de ochi
ce nu te va mai cuprinde.
o blîndeţe şi o bucurie, nefirească unui om.
în tr-adevăr u l e nevăzu t
fiecare zi o călăuză
ce-odată cu înserarea te părăseşte în pripă, mereu alta. mereu aceeaşi, cînd săgetat cu un poem al însingurării *te prăbuşeşti de pe cruce*
şi zaci rănit în rîurirea lumii peste care se abat pale de libeccio. acel vînt dinspre *africa.Mred with all these the restful deathlcry* ştiind prea bine, doar o singurătate văduvită de teamă e deplină.
strecurare lentă în toţi şi sprijin în nevăzut, sfială.
Şi-adaşti atunci în tine tînjind după barca soarelui Şi ce îndreptăţire zace în cuvinte?
un ochi îşi pierde raza înspre răstignire lar altul e orbit de o făptură, adăstîndu-te

I

cînd poate cerul nu e decît lacrima uscată de constelaţii lumii iar brutalitatea foşgăind înlăuntru mulţimii pe potriva înrobirii ei
preschimbîndu-se cu fineţe în minciună, *cînd El nu a spus. ci spune.* pentru oricine are urechi de auzit oricît ar fi ele de lungi.
în vreme ce în numele sfintelor hîrţoage te-ndeamnă să *o faci* în numele poporului.
începînd cu fericirea căminului, totul întretăiat de gratiile din retină
şi e ca şi cum ai spune unui cîine, minţi, minţi şi furi din blid. prigoria, ţipînd / spre a-şi avertiza puii să se ascundă cînd bate primejdia...
ţipînd / cînd vrea a mînca nestingherită de ciocurile lor mereu înfometate.
o fi asta miciună, teama firescului? făţărnicie, ulei al supravieţuirii.

încît brusc se opresc ca în faţa unei eclipse.
căci nu atît mulţimea, ci acoliţii, apostolicii te ucid.
zăcînd în clisă.
fără de frig fără de vreme
ciugulit cu deliciu de o *rara avis*
în răcoarea prelungită de întinderi
într-adevărul, e nevăzut.
dorul de adevăr, o tînjire de moarte.
- bărbat cu fruntea sprijinită în palmă   -
zăcînd, căzut de pe cruce, însîngerat într-o clisă aurie .. şi nimeni.
nimeni apropiindu-se, ocolindu-1 măcar ca pe-o vietate strivită de asfalt zace acolo
adumbrit de trecătoare dureri. însă *golul*
golul dintre început şi acum, devine lentă contopire
116
117
andrei zanca

ÎN ÎNSINGURAREA NOPŢII

restrăbat micile mele morţi de peste zi, întunericul
o lumină zădărnicită, cazna
ivită dintr-o absenţă sporind o transparenţă, lin
adîncind auzul
unde orice întîlnire e o întîmpinare de sine
în sine,
am răstignit doar *cuvîntul*
pe care cu toţii va trebuie să-1 traversăm.
ceea ce-n clipa din urmă ne va apăsa mai greu ne va lua de mînă

suitele transilvane

CHIPUL TĂU MĂ URMĂREŞTE ŞI AZI

mult după ce timpul ne-a luat-o înainte în ţipătul îndepărtat al ploierilor, acum
cînd tu nu mai eşti, acest chip în urma vremii, e însuşi orizontul părelnic
încercănînd o vale înierbată tulbure prezenţă.
aidoma însingurării
deodată cumpănindo tînjire fără nume.
nimic, nimic mai verde otrăvire ca remuşcarea potopind în noapte cînd mîine-i azi.
deja ieri.
cînd încrederea păleşte şi-ncepe o fără de leac boală aidoma copilului ce se apropie de
catafalcul tatălui
doar spre a se-ndrepta cît mai degrabă între memorie şi spaimă
aidoma întemniţaţilor tîrîndu-se-n
cerc în curtea închisorii.
gînduri lumind, unde pînă şi rîsul e o marfă aidoma celor ce-şi învaţă odraslele ce e

culoarea

!*•

I

v -·▪

118

119

spre a putea mai tîrziu osebi *albul* de *negru*
cum prin lacrimi şi gemete te apropii agale de lizierele cărnii unde neîndrăznitor adaşti pradă unui reflux ce lent te-napoiază
o parte de vamă ţi-ai dat-o n
ca mîine-i azi. deja ieri.
o aşchie din mîhnirea ta mă va însoţi pînă la moarte

UN CAZ DE MUTILARE

prinţ al singurădunii, spui
eu cred că totul era. nimic n-a fost.
da. totul e aşa cum trebuia să fie.
suflate-n nea viile, printre butaci, vulpea, însă unde e cel ce refuză plata spunînd *mi-ar ajunge o strîngere de mînă?*
vulpea a dispărut de mult. zugrăvire în alb a înserării, timpul
un sfredel în mîna unui muribund ce nu va adăsta nicîcînd în muzee nu-i aşa cerescul meu prieten?
oare sîntem făcuţi să înfulecăm totul, ce-i sub şi peste
pâmînt, în şi peste
ape?
într-adevăr, ne mîncăm între noi, şi tu te-ntrebi despre cine se poate spune că merită moartea

a

ctdlPedrtăVilareleridicate

cio
ar împotriva altora
ne sîntem

îndrăgind cîinii şi afurisindu-ne semenii, undeva
preiarna, nefiind totuna cu aşteptarea
mai degrabă o oprire, aidoma fulgului în sfială.
ori poate boltirea stinsă a stelelor arzînd între ramurile răsfrînte de ochi firavi?
undeva, există un meleag

despre care se mai spune că ar putea fi
cerul pe pămînt ori iadul....
tăcerea fumegă din coşuri în această noapte obscură departe de-o lume de telali. viaţa ca datorie.
unde pe cel ce ucide, nu pe cel ucis, trebuie să-1 deplîngi
ochii mei, departe
însă privirea loveşte zarea zvîntată în altă zare pînă la geruire
slobozind făpturi şi chipuri mult tandre fugind în jurul lacului, crezînd a alerga mereu doar înainte -
aşa e. în goana noastră holbată
trecem nepăsători mereu prin acelaşi loc
mereu mai osteniţi, mai încărunţiţi în înserarea bizantină

de secole rînduindu-ne vremurilor, dăinuind.
tot astfel, ceea ce trebuie scris chiar dacă doar unui; doar unul citindu-te.
îndepărtat de cei

_____~^ scris, se va scrie.
chiar dacă doar unuia menit.
nia.
ce găsesc în violenţă sloboze: înapoi în viitor, nu-i aşa?
cel privat de lipsuri însă mai crud decît amazoneanul
om european, o limuzină cu aer condiţionat prin bezna zbîrlită a suburbiilor, farurile bătînd
în laţurile hadurghiilor peste acoperişele de doze băute în zumzetul ecranelor din spatele uşilor capitonate
meningele
unde în linişte se asfaltează cu migală
XX
în oglinzi adastă cei petrecuţi.oglinzi a^ ale morţilor, oglinzi pleznite.
_____e-a fost, unde
eleagul e un căluş în gură
ochii pulsînd în palme şi tălpi, straniu cum ruginesc depărtările
pe care ţara le lasă peste părul meu °stateci ai ecranelor
noaptea mahalalelor ca pecinginea

malahişti ai întunericului.
doar. abatere de veghe, diversiune.
război al apei. războaie ale secetei de mîine.
dincolo de tiranie, o altă moarte rade ce-a mai rămas, căci nu oricine soarbe poşirca ce-i termină, nu oricine,
e părăsit de neveste, ah, săraci cu duhul, nelăsîndu-se ademeniţi de splendorile lumii după care mai toţi se dau în vînt. slabi de duh, aşadar.
în această nu doar matriarhală ci de-a dreptul tîrfelnică rînduire
bîntuire de orfane meleaguri
şi-un şobolan de foc se pierde-n bezna pupilei acum fără de milă. fără de ruşine, cu

sînu-n frică pentru treizeci de arginţi.
peste hîrtoape şi asfalturi
huşuind de încodaţi...straniu, cum ruginesc depărtările
în lacrimile pe care ţara le lasă peste părul meu...
însă cine e ţara, neînsemnatele păduri, ape, meleaguri aceleaşi pisici, aceeaşi şoareci.
haite de şobolani pierzîndu-se acum în bezna pupilei

Prinţ al singurăciunii, spui...
unde totul e minciună, potrivire eternă mmic nu e propagandă nimic minciună.

tac mîlc cu mîinile pungă ^
cele văzute, cele auzite înmulţite pînă la ignorare
ivind o nepăsare de castă, indiferenţă cultivată.
" POTuSră SmerindU-Se ^ W f—te nu asculta nimeni.
zornăitul asurzeşte, zarurile aruncate.
g împărţite morţii zvîcnind în tîmple.
duşmanul în lăuntru, aşezări "sipite printre măşti lePâdate.

■'•"bnifDrv:

mireasmă
chipul vrîstat de pofte al verii, i *n tine, aşezare
nume.
iarna

ţi
k
H1

eşti rana mea vie.
xxx
gongul rugineşte în vie, privirea între ierburi.
ochii zdrobiţi de trunchi.
sacrilegiu
în neauz rătăceşte inima
printre ochii de peşte ai cunoscuţilor, recunoscuţilor.
în piep se pîrguie amînările. morţii zvîcnind în tîmple. duşmanul acum nevăzut, tîrziu.
şi-aceşti bătrîni în faţa ferestrei, într-un azil aceşti bătrîni mirosind a participiu, aceşti bătrîni înmormîntîndu-şi cu zilele vremea
adastă o adiere de leagăn îmbinînd lent o cruce \
şi-o stea se prăbuşeşte în hău şi-o mireasmă de prunc
îi învăluie toată noaptea-n vis, încît unii nu se mai trezesc în zori din zîmbet
asta e. şi e tîrziu prinţe.

şi cineva a umblat toată noaptea desculţ prin sîngele tău.

'

ATÎT DE APROAPE

şi totuşi de neatins, cum degetele
cutremurate
pe sticla
rece
între doi apropiaţi în vorbitorul închisorii.
orice gest ivit din sine, mîna mtinsă a unui prunc
e sacru
Şi mult mai scurtă azi copilăria

de parcă ochii măriţi ai copilului ar putea vreodată să-ţi înşele memoria

CUM ORICE POEM E UN REGRET

cum orice poem e un regret doar pruncul
mulţumindu-se a gînguri, aşteptînd
mai tîrziu - ochii măriţi - continuarea

acestui ori acelui basm despre care odată vom spune *eram împreună,* eu istorisind despre
vraja unei regale rătăciri, bucurie
colindînd gîndul, privind prin fereastră
o ploaie rece de toamnă peste o pajişte şi ea
intersectînd acum această bucurie subţiindu-se prin reluarea ei în minte ori împărtăşită
unei femei
tot mai ocrotite de umezeala acestei lapoviţe. tot mai la margine, undeva
tu vorbindu-i despre această posibilă fericire

UN ŞUIER PESTE APE

de unde abia mai răzbat vocile noastre, doar
tropotul cailor trecîndu-şi peste pod poverile, iscodind
ultima încăpere a auzului, azi iarna s-a desprins lin din clopote, închipuirea
lepădîndu-se de noi, privirea
zămislind văi
părăsite
să o iei agale de-a lungul cărărilor brăzdate de întuneric
în oboseală, să vorbeşti
de unul

singur
iar vocea să se piardă pe nesimţite-n stins / coborînd într-o ocnă de sare

ÎN LUNGI DUPĂAMIEZE

în lungi dupăamieze păşunea se stinge încet în oglinda geamului odată cu lumina
felii de sticlă alunecînd prin martie
odată cu ploaia şiroind pe geam
coaja de pîine, muchea cărţii luminînd învechit
cu mîna întinsă, fumul ţigării
reţinînd pasul, acum
masca mortuară a oraşului
unduind chipul nelumit al mamei ori sugarul zîmbind pierdut prin pieţile discursului
zîmbind. dreptul lui sacru încă
privind vechea gravură pe zid fachiri înfrăţiţi în stampă
ecaţi peste pajura monedei.

un lung şir de paji decoloraţi de moarte înspre mesele înguste ale burgunzilor
şi-ncet revii din nou şi plouă
plouă peste statuile proaspete
sub acoperişul sticlind al teraselor, oraşul
se-nchide prin arhive şi liniile tramvaiului
această clipă doar înspre afară, un glas
prin poeţii flamanzi *jeanne mîngîie umărul lui aprilie*
în picioare asculţi glasul pierind
ora de pian continuînd pînă înspre seară aburii ceaiului vechea balustradă
urcînd încet
spre tine *y*

CE ŞTIM UNUL DESPRE CELĂLALT

dincolo de vorbe e-ntotdeauna teama violenţa luminii într-o dupăamiază însorită
sporind
un sentiment de cărare pierdută printre mesteceni.
şi nu te poţi dărui, smuls, îndepărtat de colinele-ngălbenite-n dangăt
hotărît de străzi, coridoare. încruntare-n chipul stins, neîmpăcare dincolo de vorbe
ce ştim unul despre celălalt, *unde ne e aplecarea...* ...aici timpul meu, ce-acum îţi
aparţine....
arpegii ale insomniei
stoluri de porumbei de-a lungul străzilor
într-o lumină de sfîrşit de imperiu, fluviul
încolăcit de-ndepărtare, se izbeşte bugetul şlepurilor, lux
Priviri făr de ancoră
» -

într-o pală de deodorant, amurgul
păsări amintind cîmpul frunzele coaja amară a arborelui

aidoma celui întors din război nemaiînţelegînd frăgezimea apei, ierbii, rîsul
flecar inculcat între obsesiile de neînţeles ale ororii, refuz al vorbei în odaia pustie, zidurile
imense ecrane derulînd irosirea, bestialitatea lumii ahtiate, o singură întrebare demolează totul.
ce ştim unul despre celălalt
în această goană, doar luciu, natură
fardată cu noaptea, în cap. eleganţă şi cruzime, undeva
un copil rupînd tăcut dintr-o franzelă, din *donauturm*
oraşul-închegat de poduri şi viaducte cupola rotindu-se pe nesimţite
oameni-grăunţă săltîndu-şi pieritoarele obsesii, nici
un zgomot acolo, jos
doar clinchetul paharelor, sus
134
irizări de soare, un chelner plimbîndu-şi rictusul stilat, smog
peste turle şi străzi, smog,
în simpla dupăamiază a unei metropole
sterilizate de fast.
italieni guralivi, mese în zumzetul ventilatorului.
şi deodată auzul te părăseşte, privirea în piscuri. Aprilie.
un cearcăn în jurul oraşului, în vitrine pe ecrane, Estul în devălmăşie. Orient.
kurzi îngheţînd, ochi implorînd
ninsoarea neaşteptată a primăverii, chipul descompus în sticlă, şi vînzătorul arab de ziare
suflîndu-şi în palme, privindu-te.
în tăcere, privindu-te

&
135
andrei zanca
„suitele transilvane

LIZIERA DE VEGHE

orice descriere ucide, secvenţa
în nedescriere
conturînd
un alt grai silabisit de tandreţe semn cu semn secvenţă de secvenţă
lîmpezindu-ne delumindu-ne
în liziera de veghe, şi cît am iubit-o
umbla pe cîmp cum ar păşi pe apă
încît ochii mei auzeau cum ţipă floarea cînd rupea o alta
gustul divin al verilor înclinate, unde înfiorarea nu stăruie
se strecoară pe nesimţite monştri
136

IUBIRE, RĂGAZ ŞI MOARTE

în colţul ochiului
coama împădurită, iluminări.
soare peste acoperişuri, unde-n tăcere

aştept întîlnirea cu destinul meu nordtranssilvan.
cînd după o dragoste intensă o iei de unul singur în exilul pulberii, în vreme privind-o, şi nu o vezi -
şi dacă *Tigrul* în care se-mbăiază nu-nsemnă-n egipteană decît *Săgeată*
ce-ar putea însemna amorul, întotdeauna
iubind propria ta durere întipărită pe alt chip
fără ca purtătorul să o bănuiască măcar şi-o senzaţie
de pădure îi înfioară coapsele chemînd un încet şi-ncet
fiecare zi, o duminecă, fiecare rîu, o săgeată fiecare săgeată, un tigru, fiecare tigru, pulbere. azur pe ape
..»-'

oare, cîte chipuri ai schimbat ca eu să-ţi pot acum cuprinde mîinile?
mamă, ne eşti briză şi întîmplare

CUM OCHII MEI

cum ochii mei deschid acest peisaj
pe care auzul îl închide într-o ploaie de
vara
asemeni drumul
pe care se aşterne această dintotd fără de voie
eauna tristeţe
neştiind de unde şi încotro şi-mi pare că însăşi cuvintele rămîn în urmă, victime inocente ale neliniştii şi nerăbdării
urletul murind în propriile-i silabe, cum ochi în ochi ni se sting privirile
acum, vara este în adîncă reculegere.
iar pînă-nspre toamna fumegînd curînd printre coline poetul este prizonier lui însuşi, între mine şi tine
mereu se va afla de pe-acum acest poem precum pe vremuri o spadă, femeia
Copleşindu-te cu tandreţea doar iluminată de moartea Ce înaintează lent ^ tine. apoi,

-~»-*"

cuvîntul femeie se preface într-o scoică pe care un altul o va duce la ureche, apoi mai răzbat
stinse ecouri din foştii prieteni, ostenind zilele pe buza paharelor, mamele aplecate asupra farfuriilor ca deasupra
unui abis
şi-ncele din urmă de dezveţi a mai rîde.
vor trece trenuri de noapte prin somnul şi surîsul tău. lunite crînguri de mesteceni.
şi vreme îndelungă rămîi ugilit în lumina benevolentă a apusului

NU ŞTIU DE CE

\ nu ştiu de ce, amintirea mea

[te leagă de o noapte de vară, hălăduind
la marginea unei păduri
în întunericul foşnind, prin lăstăriş
fiecare vorbă dobîndea un înţeles mai adînc, însăşi tăcerea
dintre stelele ţinînd cerul în cumpănă şi forfotul vieţii de noapte, ne apropia
prin împăcarea însingurării, un tren a sfîşiat căldura miriştii
luminate sacadat de compartimentele goale
şi fără să vreau m-am întrebat, oare ce s-ar întîmpla
dacă în locul tău ar fi fost altcineva?
ne-am rămîne nouă înşine
°ri totul depinde de sentimentul unic
al unei nopţi îndepărtate de vară?
nu ştiu nici acum.
[lf]tsă, după cum nu jelim moartea cuiva în sine [a] amintirea clipelor petrecute laolaltă,
acum

V
Y■K •

cînd tu nu mai eşti, în zadar
revin noapte de noapte de-a lungul terasamentelor.
o boare înnorată venind dinspre lacuri
mă mînă înstrăinat înspre alte meleaguri
şi-mi pare că rîuri subterane ne poartă înapoi
înspre o unică noapte de vară îndepărtată

DESFRUNZIRI

zile în care urmăreşti linia vieţii şi-n faţa ta pe zid, o gravură de la marginea timpului
case risipite pe malul unui rîu îngheţat aidoma desfrunzirii-nnegrite a arborilor
în dupăamiaza iernii vegheate de două păsări rătăcite pe cerul de gheaţă. însă tu,
aplecat din nou asupra liniei atît de firave din palma întinsă în lumina de toamnă,
deodată revezi cu ochii minţii capcana banală sub care păsări stau gata să ciugulească
boabele risipite
funia întinsă între un ciot şi o lucarnă în *palma necunoscutului,* în vreme ce pe rîu siluete
se-alungau şi-ndepărtare colinele respirau un aer sterilizat de februarie
şi-atîta vălmăşie de viaţă se nemişcă pe pînză încît îţi ridici privirea din linia
întreţesută
[d]e alte destine, ochii absorbiţi
"e golul din gheaţă, un luciu de doliu
[ne]murind azi, numele
[u]nui pictor flamand

e

Si *IEI PARTE IA AGONIA LUMINII*

să iei parte la agonia luminii
într-o dupăamiază însorită, nemişcat
pînă la molcoma afirmare a întunericului, încît
tu însuţi să închizi ochii peste înserarea mult mare în
tine, oglinda tot mai înstrăinată laolaltă umbrelor mai speriate ale frunzelor pe zid, în octavele
susurînd peste lucruri, tu însuţi un manual de nostalgie, departe
de învălmăşeală, prea însingurat de tine şi nici un zgomot, nici o pală de nelinişte.
încît însuşi auzul să-ţi traseze umbra pe tavan pînă la lina ei nălucire -
astfel să ne ameninţe firea lucrurilor a le da chip, de vreme ce, îndelung
te-ai aplecat spre a le pătrunde, încît contopirea să atragă după sine desprinderea?
ori ne-am putea desprinde şi recontopi
iubind în continuare cu iubirea de sine a celuilalt
dăruiţi rămînînd întru a ne putea dărui?

CÎNDÎNFAŢA OGLINZII

întredeschizi gura
inertă sub ruj, văd
cîmpiile asiriene-n bătaia lunii după un măcel.
azi, văd cum contemplu
şi poate e una ori ultima din zile, noaptea contemplarea unduind vederea
cum departe bănui salcia unduindu-şi în unde verzuirile în ochi menit altei vieţi, se-
nalţă zorii deasupra plaiurilor, un abur
ca tot ce-a mai rămas din moartea de-altădată, ascultă
la o depărtare sporită cu veşnicia
un arbore ne leagănă jurămintele petrecute, iarbă
cîtu-i iarba, ce ne-am fost ne sîntem, răzleţiţi de astă viaţă, acum în plină vară

"•

U*--""**

DE ATUNCI A TRECUT O VREME

ochii tăi,
s-au preschimbat în timp
cum tu în stare reînnoii pulberea în culoare
şi-ai fost cel ce mai întîi denumea
şi-apoi întindea mîna după merinde, vieţuirea
între ţipăt şi suspin
unde fiecare gest e irepetabil, tu reluîndu-1 spre a ucide gesturile dinainte ale altora

întru uitare.
nici copilărie, nici bătrîneţe. doar delumire. căci jiu poţi picta cu două mîini. şi mîna e goală.
goală şi singură, şi ca întotdeauna te alegi cu ceva de la cei ce nu posedă nimic, doar suspinul grăind
de eşti ori numai ai fost, de neînţeles mereu gata de apărare, de teamă

neluînd în seamă sporita aplecare *o albină îşi dăruie moartea celui ce-l răneşte,* tu

ezitînd încă pe-atund a deveni calea adumbrind o lumină de catedrală, care afară

se topea pe limba păsărilor într-o ţară fără public uitînd vorbele lui lucebert *tot ce-i de valoare e vulnerabil*
din piaţa pustie din rotterdam, unde ţi-ai curmat viaţa tărăgînînd timpul dat.
ori te-a ademenit poate nevoia unui răgaz dincolo de frontiere unde aurul tămîia şi mirtul sînt de prisos?
iluminare, nici un iluminat.

ASCULTĂ
îţi mai stăruie în minte, hotelul
în care apa picura lent într-o urnă de rugină?
afară, ziua picura măcinată de uruitul motoarelor
pe ecrane, ardealul, panorama alesei prostimi
delăsare divină, justificînd aici cărţile intelighenţiei panonice
plumbul tiparelor înviorîndu-se-n glasuri otrăvite de ura de sine însă pusta încetează în legănarea codrilor transilvani sugrumată de clipocitul rîurilor, coborîrea
în adierea de frunze a turmelor, n-au existat vămi. doar teritorii ale apelor colinelor
stîncilor dunelor nisipului în ape apelor în nisip
mai pe urmă dispreţul ce se naşte din surdele bătăi
în zidurile temniţelor tale, furiei
în faţa mulcomiei sîngelui, hunica măcinare între copite a ierbii
biciul, pămîntul. încodrirea.
şi-am apăsat pe buton sfîşiind ecranul, apa continuînd să picure în urna de rugină
aidoma orologiului parlamentului risipindu-se peste găinaţul porumbeilor din piaţă.bolnav.

bolnav de românia, aidoma unei evadări dintr-un ospiciu

în care nimeni nu mai recunoaşte pe nimeni
vorbind în deşert şi ei aidoma cîinelui scuturîndu-se de om
după fiecare mîngîiere. pe străzi estimp pacienţii
iar prin saloane clienţii de-a valma sub privegherea unei înticălosiri
pastişate cu rîvnă, un blestem
inundînd aşezările desfiinţîndu-ne
gata de *cain căinîndu-ne*. bolnav de românia
cînd ţara-i o tarabă în care fiecare vrea un piedestal
să-1 salte din zi. o jumătate de veac de gri.
cu o zi înainte de cununie, s-a prăbuşit într-o crevasă şi ea, nu s-a mai înfăţişat veci altuia, ci după o jumătate de veac, descoperit întîmplător şi scos din gheaţă, acum
întins în faţa ei. intact şi prezervat, la fel de tînăr. şi ea albită şi zbîrcită acum. privindu-l fără de-o lacrimă tăcută şi ridată, privind aceeaşi faţă ce dispăruse atunci «
cu o zi înainte de cununie

într-un abur de ţuică ce-a mai rămas
din demnitatea şi poveţele statornicite ale bunilor
în chinga de jelanie a năfrămistelor

în pupila învolburată de pîntec a odraslelor
cu capul plecat, înhămaţi de ecrane şi pînza difuzoarelor
Şiroind de festivaluri şi lălăituri în ţara surîsului
sub care ne-am pierdut minţile, copilăria
otrăvită de cartea rusă şi tinereţea minţită şi avortată
de acoliţi, privim îndelung peretele gălbui mai neputincioşi

decît odinioară, fără de vrere, fără de căinţă, bolborosind în neostoire copiilor lecţia
infuzorilor într-o limbricizare demnă de un manual al orbilor
satanizat la vedere
însinguraţi de-a avea ne luăm la întrecere
într-o arenă a robilor în fîlfîitul de toge al senatorilor
în plină eră puhavistă din tribunalele ocrotite de
rătăcirea şi orbirea noastră.
bolnav de românia, agale
prin pusta aşternîndu-se sub tălpi
în vreme ce lor le pulsa pe meninge.
viaţa, o urmă-n siajul unei lebede
ce poate din amestecul laptelui cu apa
să absoarbă doar laptele, noi
tîrziu înţelegînd această spaimă şi rătăcire organizată în buza de iepure a istoriei,
gîştele ţipînd
ţăranii pălmuind mireasma cartofilor arşi fără de ştirea urii, într-un iulie
în care ea coboară de pe buzele respectatelor statui şi picură lent de-a lungul vămilor

ŞI OMUL

coamă împădurită unduind în arpegiile zorilor unde moartea culege ultimii snopi lîngă
cei ce veghează picotind neştiutori
ne
noi, tîrziu

fii-vei ultima stampă lîngă un terasament printre pale de funingine, sub soarele
muşcînd din unde lumina devorînd
ecoul unui geamăt vegheat de o *egretă*
în orice parte a acestui penitenciar fiindu-doar schijă din trupul mamei
zidind igluri împotriva focului din
descîntîndu-ne sîngele întru o casnică pulsaţie acum, zăcînd în aceşti pantofi lustruiţi
de mort
iar ei în loc să o ia agale printre colinele
unduite de masca mortuară a lui octombrie în vîntul uscat
se-apleacă cu smerenie deasupra acestei mîini îngălbenite
cu unghiile vinete, bolborosind în neştire în aburul de naftalină
muribunda răsuflare a crizantemelor din capelă, o tînguire ^ răcoare rîului însăilîndu-
ne timpurile

împletite în cele odată petrecute, neatinse de nici o gură
însingurarea mea. dispariţia ta. gemene într-un mozaic al sorţii.
fiule,
la noapte cînd briza va-nstăpîni ierburile
voi şti de e doar sîngele cel ce-mi va înşela memoria
ci-ntotdeauna lumea se va apleca şi dărui trecătoarelor aidoma jocului tău, ce-nsingurat
şi-nstîncat va rămîne
în aducerile tale aminte, neatins
nici măcar de umbra celor ce te-au îndrăgit vreodată
ori pe care tu i-ai îndrăgit, ori îi vei fi iubit cîndva, dincolo
de tine, jocul pe caste de vîrstă
saxona adumbrire a lumii peisajelor, dezvăluitori
de teritorii nedescoperite, doar aparenţe
ale jinduirii sub chipul bunelor maniere, sălbatică rămîne mereu mîna oferind o scoică
glasul nepătat de tălmăcirea din maternă în maternă oglindind
jalnica lor nefericire şi plicitisul
inculcat între buzele justificărilor măcinînd
o lume trecătoare lîngă un terasament în faţa unei coame împădurite, pierdut
ridicînd privirea înspre
mine
jwjteletransilvane
în arpegiile
abia mai deslușite ale zorilor

SPRE FINELE LUI OCTOMBRIE

toamna e pe departe cel mai renumit pictor, aşternîndu-şi pe limba brizelor pînzele peste teritorii încărunţite de om
şi totuşi, dincolo de valuri aburinde de humă
dincolo de această ambuscadă a culorilor în ultimele dîre de soare peste coame
se află veghea noastră în agonia hărţuită de lumire - o luncă definită de paltini în bătaia lunii -
acolo unde ochii cîinelui sînt doar nada copilăriei şi poate e doar vîntul rătăcit în conul auzului
doar o invazie de frunze peste secanta privirii acest obol al toamnei peste cărări şi asfalturi
prin liniştea atenţia şi dăruirea ce ne era sine [1] în cursa pe care singuri ne-am oblojit-o orbiţi
de tenebre şi idoli
cu sternul prins în lacăte, tot mai lipsiţi de întreg
în ţipătul oraşului ce ţi se aşează lent pe umăr cînd zorii sînt tot atîţia ogari gonind

după ce a mai rămas din noi. şi ce a mai rămas din ceea *re*> nn»»*-

ceea ce numim toamnă încredere
sprijin, iarna
pe care o tîrîm după noi în toiul verii, lumina de înserare ce păleşte în faţa luminii ce ni s-a dăruit într-o anume primăvară?
a cui mînă mai rămîne fără de vreme pe scoarţa mesteacănului, pierdută
aspirînd îngemănarea aerului cu pale de măr strivit, aplecîndu-s
in poale unei coline
-se asupra unui destin cînd mîna-i ciungă înspre un altul, iubind
pesemne doar în memorie, însă cum poţi să te dărui în aducerile aminte?
cînd abia boala mai urcă înspre lizierele inimii iar o durere odată ştearsă, coboară tot mai tăcută
stins, înspre ocnele de sare ale sîngelui, spaima de cu zori din sufletele noastre clandestine?
oare cîte încălţări voi mai rupe înspre capătul labirintului?
cînd nu pustiirea sub foşnet şi aramă, deodată te-ngîndură ci verdele griului în gingaşa-i răsărire
înspre buzele iernii încă în preludiu, hai dezleagă dulăul în noaptea asta, lasă-1 slobod
acum că becurile-mbolnăVesc neaua "   oraşul ferecat de viscol

iar tu vezi cu ochii minţii
grădina resemnată în aburul de gri casele cufundate în lumina abajurului
printre umbrele celor ce-am fost odată în această rătăcire grădinărită de haos
în care nimeni nu se întreabă *de ce* într-o somnolenţă în care ţipătul de trezie
s-a stins de mult pe paginile brune ale ceasloavelor şi psaltirilor
în care implorarea somnului e singura justificare a zilei a cărei trenă
o tragem după noi într-un cor al irosirii lehamitei, găsind mereu pilde ale vinii celuilalt
aidoma băştinaşilor amorţindu-şi foamea cu ierburi ne-am luat nopţile blestemaţi a distruge totul -   albeaţa ce se întinde peste cristalinul nostru   -

gata de-a înspina şi pironi din nou
bălăbănindu-ne în ţara lui tantal înspicată de gospodine
ce se apleacă asupra talgerelpr- ca deasupra unei rîpe
un surîs fără de vreme urcă în susul apelor pecetluind locul unde ne-am uitat printre falduri de ploaie, fiorul împresurîndu-te
în faţa storurilor trase îţi pare, că viaţa ta s-a stins de mult doar carne coaptă, zadarnică trudă de restaurator în penumbra
unui epitaf în care bărbatul şi femeia din tine au năpîrlit în fumul luminărilor de noiembrie, deasupra izvorului
ce-ţi luminează auzul, întunericul îmbălsămat de ivirea iernii o iei agale prin mlada grea de frunze şi-un glas în urma ta
străin de făptură rostind vorbe fără de înţeles aidoma unui musafir al morţii între două aşezăminte

şi eşti cel ce respiră vîntul şi bea doar undele
aici, unde urgisiţi de nerodire şi roşi de poşircă şi zavistie
ziulim în transă schimbînd între noi doar monede ce zornăie a insomnie picurîndu-şi zgura în cearcănele
zvîntate de credinţă, pârjolite de-o jinduită vrajbă nădejdea de-a pustii spre a renaşte, prinşi în tăvălug
cu toţii ameţiţi.nimeni însetat.
şi e vremea cînd odaia e un capăt de ţărm
unde desculţ păşeşti peste scîndurile ceruite
îngînat de scîrţîitul lemnului crăpat sub ramurile ploii
urme de copită, frunze încleiate de humă., noaptea doar o mireasmă în zumzăitul străzilor
un sentiment de fulguială virgină
printre portretele bunilor deodată îniernate
şi soarele încă hibernând în prima portocală o mînă apucă crucea o aruncă în rîu
o mînă apucă piatra spărgînd vitraliul
o mînă loveşte uscîndu-se
viaţa pe etaje, fără scări, fără ascensor, şi-n beciuri doar moloz.
acoperişul învăpăiat de-o lună violată

MOHORÎT
zace-ntre noi noiembrie - un hămăit
cît uliţa - ecoul stins într-o nervură • frunza încă plutind
şi bat a vînăt liziere
şi nimeni nu aude bătaia-n poartă-a lui Isus

ÎNTR-ADEVĂR
poezia e o nerăbdare a cunoaşterii, însă nimeni nimeni n-a gustat mai amar acestea ca tracul

orfeu
ori se-ndoia el oare
de putinţa şi urmările plăsmuirii sale?
nu o să ştim cu siguranţă niciodată în căutarea ce de atunci ne bîntuie mâhnirea.
şi plouă peste dor şi ninge peste eşec şi neatins îşi poartă el mărul
întru care alungîndu-se s-a minat, oriunde şi-ar întoarce capul retezat de acest exil

ORICE ÎNTOARCERE
orice întoarcere acasă
e cenzurată de moarte, uşor
a pleca, anevoie a rămîne, cruzimea
nefiind decît oglindirea spaimei de-atîta iubire
unde orice bilanţ al unei vieţi
sfîrşeşte-n
rugă
unde toate înfiripările îşi viază secunda
puţin înaintea ţipătului
frumuseţii
înfremătate de clipa de matcă în ce abis tăinuindu-se ?
poem, pămînteşte altoit cu umbră totul aici, unde moartea e doica luminii

CUM MAI FULGUIE LUMINA

cum mai fulguie lumina în adăpostul iernii fisurate de o tîrzie ninsoare
şi bat clopotele dinspre coline
şi nici unul din noi nu şi-a dus drumul la capăt
memoria răsfirată în carne zbîrnîie îndelung
doar scrîşnetul joagărului părăsind d mireasmă de durere doar drumul de cară al lumii
în geamătul cireşilor doar malurile fumegînde între catarge,
noi
ne-am îniernat ochii desfrunzind pînă şi brazii, se smeresc pămîntului, zăpezile
o remuşcare de decembrie hăulind

ŞI-0 ALTĂ LUMMĂ-I

şi-o altă lumină-i în ochii tăi, pădurea de pădure petrecîndu-se, omătul

de omăt scăzînd depărtări în mistuire, de gînd zac vreascurile petrecerea mea lent dăltuind desprindere
iar dacă întîmpin o desfrunzire însumi îniernînd mereu fii-vei prima - ninsoare fisurînd a hău o pupilă, palma
ivită dintr-o trecută nedumerire
în cernerea de grai a petrecerii, stins.
atît de stinse frunzele sub care treceam încît abia azi aud fulguiala în paşii mei de mai an

162

ACOLO UNDE S-AU PIERDUT URMELE PAŞILOR

mai adastă o pală printre pini, o veche stampă în care zborul îngheaţă-n gri deasupra undelor.
de nimereşti din întîmplare în regatul ei tot ce se va petrece va fi scăldat într-o lumină ferită de soarele stîrvurilor, şi n-are a face de-s urmele *necunosutului* hălăduind pe-atunci
fără de lume printre pinii lin întîmpinînd o briză
căci, n-ai murmurat o vorbă şi totuşi
în jurul fără de vreme
o eclipsă de timp
ţi-a dezvăluit
totul
viaţa ta, nicicînd nu va mai fi aceeaşi

ÎNTR-UN TÎRZW

adormit de cîini însoţit pe uliţele îmbrobonite de becuri, boturile
îmboldindu-mi trupul în nopţile în care capul meu, străin de perna năduşită, soba lent răcindu-se laolaltă picioarelor, trupul
femeii-ncovrigat lîngă mine în respiraţia răsfoind calendare de mult petrecute, şi eu neştiind deloc, de-i ea ori alta, ridicîndu-mă
într-un cot, căutînd în întuneric un muc de ţigară într-o tuse răsfrîntă de tencuiala scorojită, apoi înspre chiuvetă, de parcă nu nădragii, doar
umbra lor însoţindu-mă, reîntorcîndu-mă
gol şi tremurînd, femeia
deodată ghemuindu-se-n mine, iubirea
o mîţă, ce-ţi lasă-n zori în piele doar mirosul uneia din moarte grăind, şi dinele întinzîndu-mi un chiup de vodcă lîngă un sicriu de care mă împiedic, sărutînd printre lacrimi mortul, un necunoscut costumat, apoi

SI CHIAR DACĂ
REQUIEM GOTIC

şi chiar dacă mi-aş pierde memoria, mireasma de tei în foşnet de brad m-ar purta
înspre tine, piatra de la căpătîi ar înverzi într-o aterizare de îngeri
chipul de mesager, chipul tău ca un pat răvăşit de dragoste
stins.
neştiut de nimeni, fără-o luminare.
pe actul de deces şi-au pus degetul doi analfabeţi de la morgă

in memoriam mihail pintea

ai vrut să închei un armistiţiu cu vara, crezînd că noaptea va ţine loc unei brize
învăluind satul în care te-ai ivit.
n-ai mai ajuns să-1 revezi, iar valul de somn al oamenilor te-a împins departe pe
nedorite meleaguri
- estimp, o gîză se bate de fereastră
racu
aripile-mbolnăvite de amurg
străzi şi bulevarde ţi-au spulberat zilele
şi-n fiecare gară ai părăsit o literă din numele tău
ajungînd atît de ignorat
ca aerul pe care-1 sorbeau spre a te uita într-o sală de aştepta, zorile
ţi-au fost zăbrelite o vreme, trecutul ajungîndu-te din urmă, încotro ţi-ai îndreptat paşii
cînd ţi-au spus că eşti slobod?

descoperind oameni blajini peste tot răfuindu-te cu personalul ce mijlocea între steaguri
şi tarabe devenind tăcut doar pe istmul copilăriei urmărind răbdător convalescenţa
rîului
între două războaie   după prima şi ultima plimbare
a bunicilor prin europa.
totul, o atlantida, insulele rărindu-se mereu pe cînd tu, aplecat deasupra vlăstarelor
altoiai primăvara şi orice toamnă era o redută gherelor închircite ale iernii, cei mai buni
fiind cuprinşi de lehamite, neavînd nimic de înfruntat
însă ce poate renaşte între cei ce-şi făuresc istorii şi predestine
decît căldura călîie a unei strîngeri de mînă?
epuizare de răbdare şi speranţă, căzuseră, nemaiavînd forţa să-şi urce soarta pe colină
rafale de singurătate
sclipeau deasupra zăpezilor
tot mai stinse în întunericul boreal al neputinţei printre voci adăpostite în spatele pînzei
difuzoarelor
se frîngeau păşind în extaz glasuri dezabuzate învălmăşindu-se cu morţi crime explozii
epidemii
pe tine te chema însă mereu *ardealul* continuînd a asculta răbdător pulsul adîns al
cîmpiei transilvane cu chipul brăzdat
de aduceri aminte la fel ca atunci cînd deschizi o carte-ngălbenită şi te izbeşte straniu
numele şi anul unuia... *ex libris* ...şi nu mai e.
vocea ta urcînd mereu în susul apelor, rescriindu-ţi viaţa.

împărtăşind-o făr de-un urmaş de stirpe, oricui învins de ploaia **de**-afară.
şi-afară ploua ca o resemnare, privirea plutind pe băltoace laolaltă cu rămăşiţele verii şi nimeni
nimeni care să bată la uşă. tîrziu, un soare hepatic se agăţa de olane odihnindu-se pe buzele tale
răvăşind ramele talourilor peste vrafurile gazetelor de-altădată unde un păianjen străbate deşertul prăfuit peste titlurile
ce odată îţi înţepau nările cu mirosul lor proaspăt ...ceaiul dînd în clocot...pensula zbicindu-se peste *ultimele sonete închipuite ale lui shakespeare*
dini de pripas strecurîndu-se pe sub tejghelele stropite de muşte lîngă lăzile de tablă unde se-nlănţuiau gunoaiele
...păşeşti agale către casă cu o sticlă de lapte în plasă mărunţind în el coltucul aspru de pîine. sorbind încet
printre plescăitul protezei, palma furnicîndu-te mereu de aducerile aminte...
....strîngeai în pumn un bruj de pîine. ascunzîndu-l de privirile celorlalţi din celulă, aşezaţi de-a dreptul pe pămîntul jilav cu spatele lipit de igrasia zidului, erau cei ce-şi înfulecaseră partea ştiind acum că pumnul tău în care se afla dumicatul sta ca un nod între gură şi pîntec. tîrziu, printre sforăituri vei lăsa să se topească una cîte una îmbucăturile cît unghia încercînd să nu se audă nimic, iar noaptea, şobolanii culegeau printre picioarele amorţite ultimele firimituri şi toată pivifiiţa se umplea de ochii roşii, plini de ură. de atunci ţi-a rămas năravul de-a cumpăra mereu pîine. dosind-o în spatele perdelei pe pervazul scorojit aidoma căutătorului de aur din london.....

uitată
rămînea. uscîndu-se. iar cînd deschideai geamul, vîntul

se
plimba uşor prin mătasea mucegaiului, ah, şi ziua numelui
cînd cu obrajii vrîstaţi de cute şi nerăbdare, uşor aprinşi
ne rugai printre pahare
- în povara-ţi de mai cincizeci de piele şi oase -să te aşezăm pe lustră, unde legănîndu-te îţi rostogoleai umbrele peste tavan....şi erai mai mult decît al nostru doreai tu să ne spui prin clinchet şi fursecuri zdrobite cu palma peste masă
pe cînd timpul tău se scurgea îngrozit în timpul nostru -
şi nepot al părului alb ne erai,
în nepăsarea şi necutezanţa noastre debusolată
nedîndu-te-n lături de la nici un gest ce-ţi putea clătina rangul senectuţii, nicicînd îmbîcsit de reciful de pretinsă prestanţă al bretelaţilor cu sclipiri aur printre gingii....
însă cine s-ar încumeta să străbată un suflet viran neluînd în seamă buruienile şi mărăcinişurile cînd vremuri
trecute dădeau tîrcoale vîrstei oglindindu-se-n ea absorbite de resemnare?
ori poate eliberarea de sub prejudecăţile hilare ale acelor vremi să-ţi fi creat o imagine mai apropiată de ceea ce aveai încredinţarea a fi?
întotdeuna trecutul ne apare în purpura fină a crepusculul încremenit ca-n romanele lui cabanis, *încît deseori te-ntrebi să fi fost august ori soarele la chindie al acelei înserări de martie să fi fost doar preludiul unei presimţiri în plină vară* cafavis?
camera ta. ce refugiu! unde la un pahar clandestin
oricine putea să adaste şi să uite
însingurat de dezlănţuirile trecătoare de afară.

un compartiment în care într-un murmur de formol călătoreau prin tărîmul dintre două războaie ori priveau doar crengile legănîndu-se în vîntul domesticit de vorbele tale ce susurau parcă din alte vremi, încît deseori închipuirea mea era mai vie decît auzul.
....un simpul gest era însoţit
de nesfîşite amănunte ca spre a mai reţine totul, a *ne* mai reţine. *timp dăruit, ce dar mai mare?*
din ţeava ruginită, apa picura în silă. bărbaţi de seamă şi frumoase femei ţeseau amalgamul istoriei. însă pentru tine
simplul trăitor al pămîntului din satul îndepărtat era mai de preţ ca schopenhaurii şi rooseveltţii lumii...te aflai
în mijlocul unei ciudate rase, căci de eşti slobod
de-a trece o stîncă, te-mpiedici neputincios de zidurile ridicate de semeni
afară, rîuri de febră erau nopţi prelinse în plină ziuă
şi te-ntorceai acasă unde nu te aştepta nimeni, zîmbind la amintirea celor ocrotiţi, nicicînd singuri
fericindu-te pentru binefacerile singurătăţii...   - radioul păcănea uşor, iar pisica se strecura printre gratii
cu coada clătinîndu-se ca o antenă...
un sentiment de ploaie între iarba arsă şi cer.
reşoul murmurînd lin un abur de mentă
insinuîndu-se deasupra paletei sticlind de ulei
printre tablourile abia înfiripate laoaltă cu vîntul şi pulberea ce se odihnea sub catifeaua canapelei
iar prin fereastra acoperişurilor deodată înverzind sub ploaie *....secante de tristeţe....*

-ti viată
peste cele zărite şi privirea ce deodată îşi instituia timpul inimii.
amintiri fără sfîrşit. gingaşamare.
gingaşamar.
încet acum. în penumbra ştearsă de fîşîitul maşinilor şi trilul frunzarelor amuţind păsările
....de pe burlan,
apa picura pe pămîntul dantelat
se prelingea pînă sub botul cîinelui înălţîndu-şi privirea de la tine la peretele jupuit
...memorii pagini smuls între acalmie şi o lume decupată de propria
privind în urmă cu mărite pupile amesteci cărţile timpului în pasenţa ce ignoră prezentul
iar mărturisirile se strecoară printre cîmpuri minate cîmpuri ghimpate sfâşiind un giulgiu de stepă
o *vizuină de poezie*
unde deseori zăceam striviţi între nu e voie şi nevoie pe cînd afară ningea dintr-o iarnă îndepărtată
o senzaţie de brad înfremătînd limbile focului
neguri sure peste şes unde-i tărâmul cu nesfârşitul lui cuprins unde glasul tău a rămas mut, unde

glasul tău a rămas stins? scrâşnet de roate şi-apoi tăcerea grea se-nalţă... din gară fum involt luminile sînt stinse doar braţele spre cer le-nalţă ca pe prapori ...pustiu sunt şi stingher în noaptea de septembrie..
...ţi-au frînt elanul, aripile... opăcit avîntuL. cîmpul încrederii plin de polomizi... ...vitele nu-şi mai întind să le mîngîi botul ud şi-n ochi parcă li s-a oprit un rădvan de tristeţe... ...peste inima mea şi-au scuturat zăpezile mizeria şi ţi-am uitat ţie, făptura; satului, livezile....slovele care mă strigă mă cheamă mi-au umplut gura de lacrimi ca o zeamă...

doamne, de ce m-ai ostndit dacă de mic n-am vrut
să măaseamăn cu nimeni în nimic...şi-am vrut să fiu numai
ce-amfost de la-nceput, vrere românească gînd durut...

schije uitate, mai toţi petrecîndu-se.

cu urechile vuind de memorie
■şi buzele amorţite de favoarea durerii ai traversat aproape un secol
cu-nverşunare risipind slăbiciuni şi fidelităţi aidoma mai tuturor, poposind în lumea poemelor conjuncturale
izgonindu-ţi teama printr-o carcasă de vorbe repovestindu-te făr de contenire
căci nu mai aveai puterea răsfăţului încă unei suferinţe o pală de nelinişte ne-nfioară de atunci zorile
înainte ca ziua să-mpartă în minute şi ore aceste meleaguri ce se îndepărtează de noi mereu
corbi înnegurează tărîmul lopătînd prin răsuflarea noastră
încît orice vorbă sătulă de manuscrise şi guri
îşi are propria umbră pe străzile îngonindu-ne necontenit apatie şi victimă, *sortire.*
arhaică vorbă de ţăran.
...niciunde nu mă odihnesc mai bine ca prin spitale... privind cum flutură cerul de martie peste acoperişurile de tablă şoseaua întunecîndu-se lin spre nord
*mă dor gingiile şi încă o iarnă s-a dus...*rostiri rupte, alăturări de crîng la margine de sat şi paşte, alăturări ale smereniei de beci
°r să hălăduieşti pe străzi îndelung
îndelung pînă nu le vei mai şti nici numele, nici

cînd prin spitale te vei tîrî prin nenumitele coridoare iată, unde omul-pieton este egal cu omul-bolnav în odaie răbufnind deodată un aer stătut de hrubă
un ascensor urcă de-a lungul intestinelor şi se opreşte în gură hooo... cine-i la rînd?...cine e pregătit pentru încă o incursiune sub zero grade prin măreţia omului?
ai grijă de ceai...mă duc să-mi prăjesc cîteva felii de pline...nu mai pleda atît....nu pleca încă...
astfel am intrat în ultima vară a celui care i-a cunoscut
în temniţe şi peregrinări, pe voiculescu, eliade, arghezi, camil şi
cezar,
lovinescu şi sburătorii săi, goga, eftimiu, istrati, blaga,
teodoreanu, streinu,
bacovia, vinea, vlasiu, jebeleanu, botez, baltazar, ţuţea, grigore
popa - sorbind
şvarţuri la cafe de la paix, la capsa ..lăsîndu-ne moştenire o

amintire
fără de vorbe şi prietenia lui jean pop, papahagi, vartic, borcilă,
guga, sin, moraru, m.ivănescu adăstînd în jurul unei cafele la
arizona
o lume a poeziei
pe care nu o poţi împărţi
cu nici o voce
mizeriile unui om aflat pe pragul morţii nu interesează decît pe cei ce nicicînd nu se vor aventura ori vor risca ceva, căci după cum artistul adevărat este acela care nu **se**
174
mulţumeşte a fi un tranzistor
pentru voci din ete, ci îşi pune în pericol intergritatea spirituală
Şi viaţa spre a depăşi acest prag, tot astfel un simplu trăitor fără veleităţi artistice
înlătură orgoliul de a-şi face un bilanţ al vieţii sale exemplare considerînd
cais-a oferit marea şansă de a se regăsi, graţia asumării.
- : **alles vergţngliche ist nur ein gleichniss.**
_s"'tele transilvane
175
andrei zanca
wâţAmmmmkm

DEPARTE DE MINE

îmi lipseşte tăcerea ta, de neauzit
adînciturile
în alb
ale paşilor
sporind-o, urmărindu-mă.
ce va să vină, zace-n ninsoarea de pe acum adulmecată a zăpadă netezind
dinspre hotare însingurarea

BINTUIT DE AMtNĂRI

răzleţesc.
însă credincioasa mea moarte, aidoma cînelui de stînă
mă mînă-napoi în *acum,* cum în acalmia beznei
umbra din noi devine tot mai vizibilă, mai vulnerabilă, graţie însingurării, înlesnind
doar în miezul lumii borta

unde lumea e doar punte şi semn unde vederea cedează durată
unde deja pe drumul umblat mă mistui pe nesimţite, altfel nemaiajungînd
unde din orice felie de vreme
se desprinde chipul nostru pătat, chipul nostru zbuciumat, chipul nostru slăbit, tu
dureroasă stampă
în acest balet glacial
în acest cadril cu rictus şi reverenţe
în acest menuet al făr de iubirii

ŞI DACĂ EXISTĂ UN MELEAG LINIŞTITOR DE DEPARTE

şi dacă există un meleag fără de drumuri unde pier fără de urmă migrări unde de-ndată se tămăduiesc sub tălpi rănile ghearelor
şi dacă cel ce dispare-n lizierele lui
nu se mai întoarce, deşi simţi de departe nevăzuţii lui ochi privindu-te / egal precum adevărul acest meleag
-
departe de casă, fiule, mult de cealaltă parte a lumii din care am venit

liniştitor de departe, însingurat îmi mai sînt pentru mulţi

mamă ţară cunoscuţi, doar morţii mei sporind mai foşnesc

pesemne a colinelor apelor arborilor, mai adie
în meleagul lor. neliniştea

în mine/aud
cîinii mei mulţi cîinii mei morţi

lătrînd. lipăind în aval de sînge

SĂ CONTEMPLI DE PE VERANDĂ

UMBRĂ DE UMBRĂ

o ploaie însorită de vară, sufletul foşnind a privire, timpul
ce chip al spaimei noastre, timpul
în fără de vremea ploii înturnare în sine
cedată auzului
de răpăitul peste frunzare
şi-am fost plăsmuitorul. ei, plăsmuirea
din ce abisuri ale mîhnirii ivit, rătăcit într-o biografie inutilă iubirii, ploaia
surprinzîndu-mă azi în liziere asumînd însingurarea-n melodia egală, îmi pare a auzi sfîrîitul
cumpănit de răsfirarea galbenă a mosorului din poala *bunei*

umbră de umbră te părăseşti coborînd în vară scările lungi
un altul - la întoarcere, pulsul drămuind o povară de moarte
doar cel ce rămîne egal
deşi convins de irevocabilul stingerii
nu va mai urca, lespede de lespede
au răstignit *clopotarul* spre a nu le zădărnici perseverarea, mereu

altul culegîndu-se-n sus. treaptă cu treaptă, valea înserată, şoselele-n lanţuri de far. cortegiu.

şi-adie-a-noiembrie şi-a luminare simţi coborînd în tine

CE BINE CUNOAŞTEM

NICIUNDE NU-SI TĂRĂGĂNEAZĂ

ce bine cunoaştem ceea ce putem ocoli, neocolitul
nu-1 ştim, stingerea
adăstîndu-ne
culcîndu-te trezindu-te în moarte, ori vis să fie *a te trezi* din ce - oboseală
cetluit între orizonturi, viitorul
fiind ce se va întîmpla-ntr-un prezent, deja trecut
şi neexistent în sine acum în mine-n gînd închipuire ori memorie, mereu
mistuindu-ne. nu iarna
nucleară / *stupiditatea şi spaima* din noi
sfîrşitul lumii s-a petrecut, de mult
trăim coşmarul dinaintea lui, acum nu ne putem trezi. încă

ne mai aflăm în plină democraţie

182

niciunde nu-şi tărăgănează rîul mai tare curgerea
ca-n preajma unei catedrale
crucea / *ojăruire pe ape* în pale de chindie

unde tăcut te laşi
de-a lungul digului, deasupra
corbi aşează hotarele ploii
în înserarea de duminecă
ce demon al irosirii ne risipeşte delicateţea şi aplecarea însingurîndu-ne, ce spaimă
mai mare de sine, domol aşează-şi înserarea, dumineca
mistuind
faleza şi zborul
şi-alunecă-n ape învăluind lucarna / crucea în ceaţa rîurind o linişte de var

poezia în prezenţa   proză e în absenţa
orbului cu lira
andrei zanca

CU LUARE AMINTE

NEGREŞIT VA CÎNTA

cu luare aminte
îmi potrivesc în memorie această ramură
în bătaia stinsă de vară a vîntului
la iarnă,
copacul se va tăia, ramura
doar în mintea mea mai dăinuind.
ce pală divină ne însoţeşte stingerea?

ochi de prunc, dincolo de începuturile încolonării
zărim doar ce se ştie
apoi începe însingurarea delumirii
t
înlinînd în tine petrecerea tăcută a unei frunze, uimirea o va desprinde, desigur, a mugurelui
cum petrecerea noastră:
prindere-n lume   desprindere de nume
agale reîntorcîndu-ne cu o ramură prin privirea de altădată, o pasăre

va adăsta pe mîna întinsă printre arbori în memoria stinsă a vîntului de vară
negreşit va cînta la lumină-n zori
lansarea clipei de ger în ora de ambră, noaptea de dincolo
în urmele

paşilor divini
înspre un mal uitat
învolburarea roşie de frunzare-n septembrie
mireasma, pustie de poame dintr-o răsuflare
potolind de pe-acum vîntul
sunetul atotlin

AMIAZA VERII

amiaza verii   o gură de femeie
chemîndu-şi bărbatul amuţit de iarna inimii, tîrziu

m-am lăsat la umbra pinilor între ferigi încît valea din faţă doar văzul o grăia
uşor, cum îndeobşte greu de străbătut
bătea cucul şi-am început a număra, demult s-au stins ai mei, mai dăinuie cei
ce lor îşi aparţin, an după an bătea dinspre viaduct, din sînge
ochiul meu solar, pămînteşte condamnat la lună
întunericul   un vînt dinspre vale
copacul dincolo de copac feriga.
doar tăcerea tăceri zuruind. un grai străin luturilor, tîrziu
tîrziu, m-am mai lăsat la umbra pinilor, doamne

suitele I

SĂ O IEI DE UNUL SINGUR

tîrziu în noapte
pe bulevardul unduindu-şi în asfalturi pustiul
şi nu mai e închipuire, nici tandru răsfăţ al vorbei
doar paşii sunînd în inima ciuruită de memorie - undva în întuneric rostogolindu-se o sticlă pe aleea arborilor retezaţi -
şi cîtă vreme merg, mă petrec. însă acum, mai atingînd ecoul unei veri demulte în văzduhul de miere al lui august
îmi las în urmă mersul
pe bulevardul unduindu-şi pustiul în asfalturi şi nu e închipuire, nici dalbă-nsăilare de vorbe
•

suitele transilvane

ORIZONTURI

de-n parte, trupul acesta-i oglindirea de baltă a duhului
de ce oare, orice irosire de virtute ne-ntîmpină
a pîngărire şi povară-năuntru de unde această răbdare cu noi?
capul plecat de secole cel retezat
în ochii vlăstarelor aplecate asupra cronicilor aflate încă
în umbra măslinului
acest trup, *oglindirea capului retezat* nevăzut de secole-n privirea tot mai piezişă a noastră, de după noi. făr de-ncetare mereu
îmbîrligarea. haita
dedată
tuturor
orizonturilor

DE NU NE-AR NĂPĂDI

de nu ne-ar năpădi teama şi neîncrederea de ne-am putea oglindi fără de umbra-n ochi coborînd smerenia-n abis
ne-am mai întreba oare
de unde venim cine sîntem încotro ne îndreptăm?
ne-am mai întreba oare
de nu ne-ar murmura în sînge limpede-neauzit tăinuitul? într-adevăr, cîntul nu se poate tălmăci decît prin cînt tandreţea, în adăstarea unuia nevăzut, rugăciunea doar prin rugăciune / s-ar ivi mirajul fără de-acoperirea ce ni s-a încredinţat? seceta din mîinile-ntinse, pustiul din undele botezului, aceste mîini pustiitoare în numele pîinii aur şi apă.
noaptea
lăsîndu-te sleit de vieţile ce se vor fi stins în prima chemare din zori, plin de pulbere însetat înspre aşezare, tu însuţi acum dorul ce mînă-n delte migratoarele
noi, odraselele acestui exil

VARĂ DEPLINĂ

vară deplină-n foşnet, nedesluşitul
sîngele fîşîindu-şi răspunsul firav, ca o invitaţie
se desprind sînii tăi de pervaz, mierla săltînd în roz ciugulind pajiştea, vremea
năpădind timpul păscut de infarct, trecerea sub tăcere ce lespede, în aşezări
nemaicontenind a vorbi despre moartea modernă, cîtă vreme
îşi mai poate ţine răsuflarea nezăritul în acest poem?

AM ÎNTÎMPINAT MOARTEA

am întîmpinat moartea prin stea, credincioasă ne-a fost doar marea aceasta neagră, însă eu mă întreb atunci, de ce de-atîtea secole
ne vindem între noi întru pizmă dezbinare şi dăinuire?
să ne fie atît de greu a avea un prieten cînd inima ne e într-adevăr largă cît bătaia undelor?
cum a putut pătrunde atît de lesne
o mînă de mercenari în cortul înconjurat de prieteni

al lui mihai, s-a întrebat un militar zdrobit prin temniţe
acum la vatră, gîrbovit pe ecran, la marginea patului.
în pijamaua vărgată.
să fie teama de cel cu adevărat slobod atît de mare încît îl dăm pe mîna morţii, iar pe copiii noştri potopului de după noi ?

AZILUL DE NOAPTE
între două semafoare, singurătatea noastră
dinspre primăvară înspre verde
pe liber în mijlocul unei autostrăzi/tîrziu
cînd fluviul e o rafinărie a unei melancolii de deltă
între două ziduri, ridurile nostre
dinspre perete înspre hale
un sentiment de ploaie între dealul ars şi cer
risipă a iernii, iar ziua e un prelins trotuar al nepăsării
şi vîntul se clatină plin de var pe marginea canalelor.
nici un vulcan pe-aproape
bolborosindu-şi resemnarea
şi soarele se prelinge printre buzele crăpate ale amiezii
înspre nord
această secvenţă în descreştere peste o viroagă părăsită
cînd tuşele ornicului se abat peste oraşul ce zace ca o cîrpă
de-a lungul colinelor, un cer de bulboană peste crenelui şi turle
cum ne mai înăbuşim   cum ne mai înăbuşim dar camera de luat vederi bîzîie mai departe:
coline şi întinderi lîncezind în lumina de iarnă auzul boltind o tăcere baltică, corbi lopătînd o nostalgie de migrare, cumva unul prăbuşind acolo unde speranţele noastre-s devastate de prea multe peneluri atîta risipă în noi.
dar a privi în gol, nu este oare începutul unei lumi privite *pedinafară?*
căci iată, dacă tu rămîi în urmă prin fereastra colbuită a unui tren   un grăunte de nostalgie, anotimpul aceta
nu-şi cască oare botul de necrolog, departe unde fermentează amurgul?
şi mă regăsesc deodată atît de singur
încît prin umede dupăamieze îmi fotografiez umbra pe zăpezi cîte unul, clătinîndu-se îngînă pentru el *nu mă doare nimic dar e îngrozitor...niciunde nu mă odihnesc mai bine ca prin spitale*
...şi poate doar pi oierii se mai aud strigînd chemînd din arhipelagul copilăriei....
căci cine şi ce mai răzbate dintr-o înaltă împrejmuire
decît această mocnită disperare
ce-şi va pune mediul să colinde pînă la epuizare, străzi întortocheate uliţe îngustîndu-se deasupra unei adînci şi-nvolburate ape

trei păsări zburînd una deasupra celeilalte cum te-ai obişnui cu aceeaşi tărie a durerii
pulsînd egal noapte şi zi cum stăruie după obloane
feţele nerase
şi cele aburite de varză ale muierilor în amiază tolănită peste mahalaua părăsită
deşi îşi feresc ochii suspectîndu-se de departe
într-o alertă de vizuină privindu-şi copii desprinşi într-o firavă răsuflare
cum privighetoare japoneză ce nu aşteaptă noaptea spre a se desprinde în cîntec. îi este îndeajunsă iluzia unei umbre
şi *mi-am lipit palma de geamul rece.*
singur la masă, aud printre storurile lăsate
uruitul motoarelor peste asfaltul de iarnă
şi-mi amintesc o dupăamiaza de vară. după ploaie
crengi şiroind de verde şi apă. casa zbicindu-se.
însă ea mai bătrînă acum. ducînd cana de lapte
la gură. obişnuită cu liniştea printre bîzîitul mai viu
al muştelor, şi mi-arfifost greu să plec. oriunde.
atîta mulcomie peste copilăria mea atunci.
şi ea. continuînd să soarbă laptele şi să rupă
din coaja de pline, liniştită, ca şi cum alături
de mine, viaţa mea ar toarce lin un miros de udă
ţărînă. încet acum. odată. în înserarea ce se încrestează
pe buzele mele. printre storurile lăsate.
fire electrice se clătinau lent în noaptea mahmură.
deasupra treceau huruind avioane, şi mi-am spus, e bine.

totuşi, e bine.
ploua.
,   ploua.   înspre prima zi de mai ca de ziua morţilor şi ca-ntotdeauna
ceaţa se-nsinua printre crucile de lemn şi tot atunci curentul s-a întrerupt şi oamenii au aprins lungi hepatice lumînări
nimeni înspre afară; şi-n tăcere închipuind băltoacele încreţite, rimele gravide, ieşind, strecurîndu-se prin curţile pietruite săseşti
cum se filtrează încet ştirile prin pînza difuzorului şi doar sfîrîitul lumînării mai aluneca în umbre peste ziduri
oare în mijlocul aceloraşi anotimpuri prăbuşite-n culoare doar răzmeriţa batjocoritoare a primăverii?
în raza lanternei se prăbuşesc de pe faleze ţipetele, tîrziu
cînd satele delirează pe marile bulevarde
iar feţele trecătorilor alunecă-n galben peste asfaltul şiroind
al unui sfîrşit de noiembrie
împroşcînd oraşul cu suflete moarte, adieri de panică pleacă şi vin zburlind blana cîinilor. ascultă...
această noapte pendulînd deasupra apartamentelor.
şi e linişte, şi doar rîsul forţat al sugarilor sporeşte deriva.
acest gust de portret din prima ţigară a zilei

cînd din difuzoare un cîrd de papagali ţîşneşte
peste ştanduri şi casele rămîn pustii, constructorii aspirînd
adînc ultima boare de peisaj răbufnind pe sub uşile capitonate.
blindaţi în spatele ecranelor, şi întunericul, mult mai tîrziu. cînd zone întregi alunecă-n
tine. şi doar răsuflarea celor adormiţi mai fermentează

laolaltă cu vinul

...mă dor gingiile...şi încă o iarnă s-a dus... îmi spune, privind cum flutură
cerul de ianuarie peste acoperişurile de tablă
oare de ce mereu alţii sînt martorii unei vieţi ce ni se impune pe nesimţite?
şi o şosea se-ntunecă lin spre nord
între aceste vorbe, nu mai eşti decît pe o stîncă. fără îndrăzneala unei întoarceri, atît de
răbdător încît o scară de igrasie va urca lent în acest răspas al indolenţei, încet
se-ncheagă sîngele în mîna ce ţine tocul şi orice margine îşi pierde calmul
cum mult deasupra, un cer înnegrit de haite
putrezind de istorie, cine, zic cine reînvie această iarnă respirînd un aer stătut de
hrubă?
bolind în spatele ferestrelor de la un anotimp la altul
de la invenţia la alta. de la nu e voie la nevoie, călcînd în picioare
iarba zăbrelită de neoane. pentru noi întotdeauna ieri.
dar *chitul lui ieri,* însuşi în tub pentru cei de după noi undeva, sub cireşii japoniei, ieri.
întotdeauna ieri.
vezi aşadar, că nu numai între ochii copiilor noştri ne pierdem
femeie
şi-n zadar îţi smulgi smocuri de amintire, un rîu de vin suspecteaZ[3]
acum
»«*%. Liaiialivdll
cartierele inundate ale memoriei, cu salopetele pătate de aceeaşi
se-ncîntă pe rînd supurînd o galbenă prudenţă, mai trăim, aşadar nimic
despre noi. şi e tîrziu.
şi pensionarii au început să bată cuie în pavaj
într-un azil de noapte inima şi creierul şi ele încă în bătaia elegantă a sîngelui
mereu de la roşu înspre roşu
între aceste două calde semafoare ce oxidează a verde, prin moarte, semnalul pe liber
verde, şi dincolo de noi, afară se-ntinde această complicitate deplină
a neliniştii atunci cînd nu mai plîngi pentru nimeni îmbrăţişînd primul copac, pe o
stradă oarecare în clarul unei penumbre, iar ei, mai în faţă
cum taurii rîcîind o mioritică păşune, supunere, pînă ce ea devine opusul acestei
îmbrăţişări îndemnîndu-şi copiii să-şi petreacă cît se mai poate timpul lor
liber, unde a privi nu este totul, despre teminarea unui scriitor.
cînt încetează să mai privească; şi o spunea şi hemingway. privind în ţeava armei sale
favorite, adică retina
să se găsească între acest plîns şi întinderi, acolo unde se deplînge mereu

iar ei, în liziera unei linişti de ape. în conjuraţia deplină a inimii şi creierului.
ţi-aduci aminte? mult mai tîrziu am adormit pe pîntecul unui cerb
în sala coletelor din gară. printre hoiturile mistreţilor împrăştiaţi în lumina joasă
doar colţul mistreţului de alături risipind întunericul becul insinuînd gratiile împînzite de lumina de afară

înainte de acest coşmar
înainte de a dispărea, vocea ta şoptind întretăiat *...împuşcă tot...ăştia împuşcă tot...şi* ştiu că mă asculţi acum
în această tăcere devastată a poemului
tîrziu, păşind peste traverse
obrazul nostru zbicit ca o foaie de hîrtie prinsă curat în carul maşinii de scris.
atunci cînd privesc cu urechea.
desenîndu-ne *profilul atît de obscur*
între inimă şi creier.
singurele priviri necontaminate de teamă, limpezite de nesiguranţă, priviri de haită, dincolo de teroare, priviri asfixiate de viaţa de toate nopţile, iată, pamfletarul orb.
şi rămîn acum tăcut, privind cu ochii minţii în această noapte de azil.
porumbelul cenuşiu de piciorul căruia nişte copii legaseră spre a se amuza o zdreanţă.
iar el, mereu mai sus. înălţîndu-se mereu. înnebunit de fîşîitul umbrei
necontenit în urmă.
îl priveam în picioare.
cum ne locuim propria înmormîntare de atîta vreme, îi priveam agonia zborului fără a putea face ceva.
urmărit şi urmăritor pasăre şi zdreanţă
sub cerul livid de noiembrie.
între neputinţa ei şi-a mea, zăcea aerul respirat aşa cum acum între noi zace aerul pe care-1 sorbim
mereu mai departe de orice întinderi

mereu mai aproape în depărtarea privirii şi auzului
în desluşitul vaer al acestui poem.
am rămas împreună ascultînd acest adagio al iernii în ultimele tresăriri februale, cînd prima vedere
te sileşte la uitare, în dimineaţa unui azil
închipuirea năpădită de suprafeţe şi întinderi căci dacă înlături aburul ce-nvăluie o cîmpie sînt în spatele unui geam pînă la a privi
ramele înnegrite de istorie şi cetină.
colina invalidă de istorie, deodată, retina învinsă îmi impune zidul.
de care privirea, în hîrjoană mult peste răbdarea noastre "de sute de ani
să se izbească în alb
atunci din nou obiectivul ne apropie de trupul acesta al nostru ambalat între patru puncte cardinale, îmbolnăviţi de un curent prea melancolic la încheietura încrederii

ce mai rămîne între noi, viaţa noastră
peste triunghiul
bermudelor

' o'. (<'';' »■■■
■; 'it'ifb-arîjmaf :><

199
andrei zanca
suitele transi
ansilvane

LASĂ-MĂ SĂ ÎNTÎMPIN

CU BĂGARE DE SEAMĂ

lasă-mă să întîmpin moartea prin însoţire cîtă vreme ne rotim în jurul luminii din noi
pe orbita ce-ncheagă timpul şi moartea şi moartea şi timpul
mereu cîtă vreme
un eu tăinuie în spate acest gust de cenuşă
în cerul gurii, teama, lasă-mă aşadar să-ntîmpin
moartea prin însoţire cîtă vreme-s tot mai ocolit
în depărtarea în care mă aflu atît de aproape de toţi încît întotdeauna în singurătatea
întunericului
tîrziu
cînd privesc lumina dintre stîlpi îmi pare că a ninge începe deodată în plin mai
atît de dor îmi e de molcomia între noi *în astă noapte franciscană*

200
cu băgare de seamă ca bărbaţii trecînd iarna fluviul peste capul pietrelor
oriunde ai fi
în această noapte orientală ajunge un pas
dinspre nemişcarea ta înspre tăcerea muntelui mereu în Acum, mărturit
de memorie, închipuirea fiindu-ne întru fragilitate Aici /Acum şi Aici
aidoma copilului, o ştie doar cel agăţat deasupra abisului la un pas de moarte
însă noi n-am murit de foame, ne-am vestejit doar, viitorul
o pîlnie de vină cîtă vreme păsuim osebind, înspăimaţi de tăcerea dintre stînci, făcînd
binele
doar spre a scăpa de rău, fărădelegea
201
din dorul tainic de bine, preferind
suitele transilvane
fie şi-o secundă deasupra
înainte de-a ne stinge în masa fluviului, iarna trecut cu băgare de seamă de bărbaţi
peste capul pietrelor « . .
şi e tîrziu
şi cocoşul a strigat a doua oară

în această noapte orientală
,

I nu:
b *i*
y
i '.

CINE MAI RĂZLEŢEŞTE

cine mai răzleţeşte noaptea, neînsoţit de gînd în clipocitul frunzelor din briza unei
păduri ce-şi dăruie moartea spre a ne întîmpina dinspre un însingurat?
peste frunze, ropotul luminii presărate-ntre-ferigi unde un cerb îşi clatină rămurirea
încremenind în aer copita îşi poartă pasul şi sămînţa
în penumbre, ivind un surîs cît urma unei păsări în zbor
să fie stingerea pădurii
doar ecoul ultimului lui surghiun, un însingurat
în secolul ce ne adastă-n alb aidoma unei coli?
orice vremuire e un ghimpe în timpul pădurii
e *spinul nostru duinez*
doar cel ce se afundă
în clipocitul frunzelor, neînsoţit de pădure

îi poate desluşi geamătul, însingurat de inelul ultimului arbore pe dreapta prelungă
cît o înserare de iarnă va fi de pe acum

IEŞIND DIN CATACOMBE

ieşind din catacombe
în înserarea estompată, lătrat tîrziu.
uscîndu-ne straiele-n lună
dîrele de sare din sprîncene, ce voce
s-a stins între mărădnişuri foşnet de val
ce abia bănuim, nu zărim, farmecul stins al femeii iubite, dincolo
noaptea vederii noastre pămînteşti aşezări nevăzute traversînd, glasuri
amuţite-n iarbă, cerul, toamna de clopote a copilăriei
sutanele desprinzîndu-se de trunchiuri, de noapte
coborînd
în crater
floare de cîmp, răcorind maldăre de suburbie
atît, doar atît mai putem suporta din frumuseţe cîtă nespunere, ne-ar ucide
alt nume al spaimei, ratare de floare

la ieşirea din catacombe, floare
evadare înlesnită de nevăzut?

ÎNTR-O NOAPTE OBSCURĂ

.%J
i
jj: . :nînî
i
âb *jtub* ..-■■.
208
urmele paşilor tăi se mai văd pe ape* dincolo de meleaguri nidcînd străbătute
închegând căutarea, privirea încărunţind.
în căuşul palmelor ridicăm apa ochilor tăi. veghea tălmădtă de clopote în zidul de lacrimi.
o răsuflare alină cîteodată frunţile noastre înnoptate.
en una noche oscura
te-mpustiai în templul de oase
fără de zile.fără de nopţi
întîmpinînd revărsarea-n con a luminii
întru a ne înlesni nouă pelerinajul înspre acasă, nouă revenitorilor, nouă muritorilor.
ne oprim, spre a tăia lemne.
ridicăm piatra, spre a ne drege încălţările.
o pală de mireasmă ne va însoţi de pe-acum desluşind graţie undelor agrăirea mierlei
întru călăluzire, îngînarea de încolţire a ierbii
ploaia ningînd ninsoarea plouînd *en una noche oscura*
andrei zanca

NOPŢIBÎNTUITE

FĂRĂ DE-UN PETEC DE TIHNĂ

suitele transilvane

nopţi bîntuite de păreri după păreri de rău remuscare de remuscare adăugîndu-se cearcănelor
vorbe nerostite gesturi frînte amînări
o pasăre neagră în forfotul de verde al ramurilor e doar *un semn între semne*
nu reuşim a le desluşi
îmbîcsiţi de lume. stîrvuri. minaţi, zi de zi. minaţi.
rătăcit în durerea cît un labirint, fiecare secundă o noapte de iarnă
într-o recluziune de lut, de unde nici pasărea neagră din forfotul verde al ramurilor nu mai răzbate
acum închipuită abia acum zărită

208
cu palma întinsă în ploaie, un culegător în lanurile memoriei, zac
îngropat de viu în răsfrîngerile
arborilor din verzuirile de iarnă ale rîului, în somn
lizierele mele caută să atingă lizierele lumii părăsindu-mă pe malurile sîngelui
ce sleire de nepiatră zace în zidurile catedralelor ce iarnă uitată mă bîntuie
anevoie calea mîinilor întru regăsire, genunchii mai înierbaţi izgonind nerăbdarea,

răzleţirea
tălpilor, rana ce se deschide în primăverile răstignite pe cer, mîhnirea
o igrasie a sîngelui, azi
cînd durerea e o călăuză surdă a nopţilor, femeie
îngheaţă lumina între noi
aidoma celui ce udde-n vis, nu mai găsim tihna

ascunsă într-un ghimpe, in istovirea închipuirii, moartea
e un magistru, grăind limba unei adieri te stingi în afara ta.
încenuşare pe ape, licurînd
a mirare de fragezi, ochii tăi in irosirea de piaţa a lumii ai trecut ca o pală şi nu ştiu de te voi mai revedea, însă
de-atunci, o tînjire de iris desfiră mereu un gol ivind un sentiment de unde
oriunde, doamne, aş rîuri

DOAMNE, E ATÎTA PUSTIU

în urmele tale din deşert, încît
în noi geruieşte tot ce-i hrănit de sînge
în bătaia inimii, în sine dezicîndu-se de el
şuvoi deşart gonind în urma unui nume uitat de-atîta ori însămînţat aici, unde moartea-i cumpăna din bolobocul trupului
să fie totul doar reamintire
aidoma descoperirii prin vreme a tărîmurilor
între mări, o insulă
în puzderia din memoria luminii, întru care te-ai lăsat printre noi ca o mînă ridicată deasupra unui măcel, stînga ta
neştiind, ce dreapta înalţă ?

ce pot însă eu, decît să întîmpin cu un surîs nervurile înserării, lăsîndu-mi mîna pe capul cîinelui, ca ochii lui
fără de mîine, să mă repună în început, privirea schiopătînd a ieri, deodată-nfiorată de ce va să vină
să cobor una cîte una treptele

pînă la cel ce doarme învelit în ziare, la cea despletită răzleţind în întuneric pe cheiuri
unde-şi spală mîinile cel ce tocmai a aruncat în apă cuţitul?
îmi las mîna pe umărul lui. cobor spre a urca fie şi-o dală, cobor neimplorînd *arată-ni-*

te
mi-aiunge uneori în nopţile albite de hălăduială ă sorb o neştiută răsuflare de mîhnire
sa
^schimbă în unde apele ochilor
ce preş
oare de ce ne-nfioară adînc în noapte sunetul glasului nostru însingurat ?

s-ar putea oare ca din cei petrecuţi
vreunul să ne mai îndrăgescă, ori totul aievea
e fără s-o bănuim, privirea

se reîntoarce pe furiş întotdeauna, se reîntoarce în noi zăngănind printre zăbrele, sleită.
sleite zorile în briza
lent frunzărind
duriele
nu te pot zări

încă nu te pot zări.

rind

de-a lungul coridoarelor alb-prelunginu
răceala aseptică halatele foşnind a bancnotă în astă fabrică
a morţii

zac

clienţii, pe străzi pacienţii
în mireasma de amurg, şoseaua salonul imaculat al morţii.
nu te pot zări încă şi totuşi cînd în unele zile te-ndepărtezi mie-mi trec ani

pagini albe. cărţi frunzărite, nici un sir.
r o
nu moartea / ma inspaiminta birocraţia ei

CUM ÎŞI MAI ZBOARĂ CÎNTVL

i^ijiot ii;.[1] *ioni* m\ *rtrk* si un şj ?% -..'brio *ni:,*
cum îşi mai zboară cintul, pasarea . '. '
viata, trecătoare amantă-a morţii *ii:i „* . . ,
. , . . , ,- , , . *te* iJif.omk-
închipuind o mare far de solzi *
văzduhul făr de aripi, însăşi :V5'
ea făr de sălaş, în copilărie
doar o mireasmă de crizanteme susurînd
în lungi nopţi de viscol ? .^■^■•'t ""•
din papirusul unui ochi egiptean
o pală de stingere, tîrziu
însoţind mai apoi orice iluminare, orice nume.
însă cîţi, de li s-ar înfăţişa un zeu ar avea ce-1 întreba?
unde-ncetează încrederea > -r.orui sfîrşeşte tandreţea, moartea " .
pesemne, chipul unui trecător în ploaia învăluind aceste meleaguri, vaerul
mut, doar animalul se stinge, ea
un moment de ghepard gazelei, nouă

atotprezent. ghepardul
in noi

.

CE TĂCERE DE ÎNSINGURARE BLÎND

ce tăcere de însingurare, privirea *nu pleacă*
în însingurarea de tăcere a orizontului
această ninsoare peste mare noaptea
vine
înspre noi iernatic unduită, pădurea
fulguind nebănuit tandreţe
lent geruită
copil să fi rămas, cruţate pădurile

doamne, cîtă vreme vom fi tălmăcitori străini vom fi ramurii, firav
înzăpezind

se-ntunecă meleagul în acest august al mestecenilor, departe o altă înserare scîrţîie-n
ancore /-şi gem geamandurile întretăierea de chindie
însingurarea de mal din gurile amuţite, dincolo de o moarte se-ntunecă
se-ntunecă august în coaja mestecenilor

CU GURĂ DE PRUNC

printr-o răsuflare de muribund
lizieră prin lizieră mîntuind o treaptă
căutătorul şi căutatul, unul şi acelaşi mersul pe plai, egal mersului pe ape
trecătoarele pierindu-şi, trecătorul petrecîndu-se-n petrecere
cînd doar aplecarea-n dăruire limpezeşte tandreţea atît de firească unei înfloriri, rostirii
întîmpinînd
spada sub lună ce sinteză, doamne, ce sinteză
I
gura de prunc într-o răsuflare de muribund

NICIUNDE LUMEA NU-I MAI BĂTRÎNĂ

niciunde lumea nu-i mai bătrînă ca pe malul mării departe de vacarmul şi irosirea
aşezărilor
valuri tălăzuind dune vălurind
faleze albe
urca
înspre ierburile arse
pe înecarea corăbiilor mele mă despovărez, ramură la răspîntia brizelor las în urmă un
mal, însumi
corabie înturnîndu-se
în ţipătul
pescăruşului
an de an cu gleznele mai îndunate înspre falezele fărîmiţate
de vacarmul şi irosirea
lumii, nicicînd mai bătrînă ca aici
pe malul mării

219
andrei

ESEARĂ

e seară
şi noiembrie se izbeşte-n uşi şuierînd prin spulberarea de frunze a colinelor
ridic capul
în tărăgănarea-ngălbenită, neauzită întretăierea undelor, cerul
o oglindă retrovizoare: în faţă petrecutul, în urmă posibilul, în vis *toamna are coşmarul*
în care noi trăim
e seară şi noiembrie izbeşte-n uşi, şuierînd prin breşele de beznă ale hăului

220
suitele transilvane

VORBESC *DINTR-UN BĂRĂGAN*

vorbesc dintr-un bărăgan al memoriei, unde am pus la cale a ne retrage, sătui.
vremea aceea a trecut de mult. ce-a eşuat în noi laolaltă cu titanicul în secol?
de sub brici, proaspăt ca un mort de ras le place să **te** vadă străveziu, **departe**
de uluirea cu care ai petrecut odată o ploaie răsfrîntă în plină însorire a verii. *înălţînd s-a*
lăsat în noi oboseala **lumii.**
de **unde această mîhnire** din glasul păsării, ochii cîinelui de **vreme** ce **nu numai graiul ne-a**
îmbolnăvit unii de **alţii?**
fără de un huiet se prăbuşea cîte o stea, dar auzeam însă freamătul alteia în adînc, cu
vremea
torul devine sentiment
arborele piramida muntele pasărea rîul
sentiment de sentiment limpezind într-o amprentă nuanţa memoriei, iarnă de iarnă
221
andrei zanca
s-a mutat din auz chiotul de altădată în privirea înierînd, amînînd
am rămas singurul
rugîndu-mă
tăcut şi pentru mîntuirea demonului

suitele transilvane

HAI, DĂ-MI UN FOC

hai dă-mi un foc, înainte de-a trece podul...auzi, cum în spatele nostru pasc şobolanii pe cîmp
cum zac în tocul de ură al uşilor cei
cărora le putrezesc morţii-n drum spre capitală?
şi şuierul acesta necontenit al vîntului, neliniştea şi graba în spaima de iarnă din orice glas, mai gol
decît sălile de beton prin care se preumblă tăcuţi cioclii noştri de mîine?
înstrăinarea dintre noi, e mai grea ca orice vină
şi nimeni nu se mai întreabă, mîine. mîine. ca o promisiune de femeie de stradă
unde trecătorii poartă-n spinare o uşă din poartă-n poartă, clopotele
nemaicontenind, de parcă ar trage de frînghie toţi cei petrecuţi în van, aceşti cioclii
pe potriva morţilor de mîine, hai
dă-mi un foc, înainte de-a trece puntea

ndreizanca

cu fratele nostru

SĂ PRIVEŞTI PRINTR-0 DESFRUNZIRE

să priveşti printr-o desfrunzire de iarnă cum lent instituie zorii muchiile lucrurilor sub cerul cărunt
boabe de gheaţă pe ramuri, iarba rupîndu-se-n paşi
sub aste candelabre ale nordului cumpănind pustiul, aud
scrîşnind zimţi de oboseală-n carne, te aud răsudndu-te-n pat deşi mult departe
pe potriva viscolului bîntuindu-ţi visul, aid sînt.
adăstînd focul în golul dintre noi, un mal în pala vreascurilor aprinse, oare
cine mă contemplă prin desfrunzirea de iarnă, agale peste iarba rupîndu-se ca o biblie veche sub paşi?

zanca

SE-NALŢĂDIN NOI,

nu vine.
moartea peste întinderi
împăduriri şi văi, doar destrămare de duh tocmit ochiului zvîcnind privire, un drum fără de întoarcere se va desprinde de noi.
vom însoţi-o oare
ori ne vom alipi
neliniştii matematice a unei ploi de toamnă peste clisa şiroind ?

-

FEMEIE, UITĂ O VREME

sîngele fraged, azi
plin de amînări pulsînd o rugă de iertare
ce va a începe cu noi şi lasă-i...
lasă-i să ferece în camera de gazare copilul din ei lasă să curgă din părul tău noaptea de însingurare a clopotarului
înnebunit de limba parlamentară a harîngului
meleag de meleag, în azil sorbind o zeamă din apa dunării
peste care flutură laolaltă cu zdrenţele vocile fanarului, gările
în care orfanii sapă tunele
în înstrăinarea dintre noi, învelindu-se
în fumul traverselor, şi e trecut de trei şi iarna bate-n van la porţi spre a se întrema

227
andrei zanca
ÎNTOARCERE ACASĂ ÎN AJUNUL CRĂCIUNULUI

vînătă de frig e luna în noaptea aceasta, fiul meu ninsoarea-nsingurată, şoseaua

pustiu vălurind pulberea albă în bătaia farurilor, fulguie
abătut, aidoma trecătorului încovoiat de întuneric, durerea
aproape palpabilă, cum presimţirea unei femei tare îndepărtate

numai ţie menite, nu însă în această viaţă.
chipul întîmpinării lumii-n noi pe potriva veştmintelor de dumineca mersului la biserică, definindu-ne
sfeşnice în care arde zăpada - **trunchiurile**
o claviatură
în care acum se mistuie lent johann
sebastian
228
suitele transilvane
DE-A ÎNCHIPUIREA NE PETRECEM
9 de-a închipuirea ne petrecem, pe brînci
trudind pentru nimicuri, să adaşti a scoică
un răgaz, vremea de-o viaţă, ne-o rătăcim după hîrbul de lumină, întrezărit
cu mult
înainte de naştere, ne-ndreptăm spre moarte
cum am pelerina un oracol, cînd
numai orbul zboară laolaltă cu cocorii, noi
privind cîrdul doar arhivăm

229
VINE O VRERME
cînd pînă şi dorinţa vicleană de moarte te lasă.
bătrîna atîrnînd albituri la uscat
în curtea aburită de plutirea frunzelor
îmblînzită de mult cu înserarea mistuind în somn o ramură tolănită-n verde
doar lizierele
ne copilăresc, porţile
în care ne părăsim, lumea deodată în alerta înscrisă a petrecerii, rufele foşnind acum a pergament

.

SATE PIERDUTE

sate pierdute într-un lătrat, întunericul nu lasă urme
doar în privirea pruncului în graiul nostru bovaric
dintre moarte şi naştere, ochiul gustă încă pustiul, gura

zăreşte apa dincolo de o stingere, transparenţe.
!
cu o lovitură de lumină
se crapă de ziuă
peste satul răstignit
în hăul descris

CIT UN SUSPIN

cît un suspin, mijirea zorilor chipul meu necunoscut e somnul de văzduh
peste o pajişte

îmbrobonit
de visul perindării prin lumea întîmpinînd în ochi-firesc sfîşierea făpturilor devorate,
noi

fireşte, contemplaţi de undeva
în derularea de sminteală şi mărginire
dincolo
de ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, eu cel sărac cu duhul întru dezicere şi delumire
aşezat pe un mal în zumzetul de escală al vieţii mă desprind în însingurare, ocolit de
trebăluitori
întru a reveni adiat de-un neatins
atît de pămînteşte
nimicuiam
atunci, lîngă o iarbă nepăscută peste care se vor fi lăsat zăpezile, era

o zi atît de senină încît aspirînd aerul, am auzit sfîşiindu-se
o mătase din dinastii petrecute

233
-
ŢI-AMINTEŞTI TU DE COUNELE-NZĂPEZITE
ţi-aminteşti tu de colinele-nzăpezite ale sîngerului agale-nspre platoul vestit al stejarilor?
în inelele unuia, ai spus
se cuprinde naşterea, se înscrie
stingerea noastră, paşii altora sub umbrele-n ninsoarea egală.
se înserase.
se înserase şi am aprins un foc, deodată înfriguraţi de un glas
rostind aici aceleaşi vorbe, mult
după ce ne-om fi
petrecut
si

234
suitele transilvane
DOAR NOAPTEA
îngăduie oraşul străzilor lectura adîncă
a pasului însingurat, somnul desprinzînd aşezarea de asfalturi
între ierburi în adîncul ciuruit
de rîu / unduie însetată de un răgaz spaima
unui *tropot de cizme*
urcînd din nou din beciuri subterane, umbre
private de iubire, un marş
în care morţii-s de pe acum majoritari
.

235
andrei zanca
CHIP DUPĂ CHIP
chip după chip s-a desprins de mine în drumul străbătut spre a putea deprinde o singură înşiruire doar mie menită.
ninge. var. văruiri de nea.
şi cîtă moarte cuibărim în noi pînă a ne petrece, ninge.
fulguie ca-n ziua-n care l-au aruncat pe *amadeus* în groapa comună
spre a se mistui în auzul nostru mereu

236
suitele transilvane

ÎNTR-ADEVĂR
am asurzit
în tăcerea lui hristos, aud nopţile
nevăzutul, văd în zori neauzitul şi nu mă înspaim
cînd urme de paşi se apropie de mine-n pustiu, îndelung
m-am ostenit a ivi în alb-negru
verdele, sîngele
picurînd
între
spini
o rugăciune pentru firul de iarbă curge azi în vinele mele, mă mistuie
abisul luminii

se bulboană în hăul deasupra mea absorbindu-mă
cu zilele petrecîndu-mă ca o răsuflare-n iarna săgetată de o pasăre de gheaţă mă
desprind de acest prea frumos iad

.
.

Fişă biobibliografică

Andrei Zanca, născut în 13 septembrie 1952 în Sighişoara; studii în cadrul Academiei Comerciale din Bucureşti, studii de germanistică în Cluj - profesor de română şi limbi străine la Sighişoara, studii la Freiburg -referent european de specialitate.
Redactor la "Echinox" din Cluj, între 1978-1982; redactor de onoare al revistei "Vatra" din Tîrgu-Mureş şi al revistei "Poezia" din Iaşi. Poeme, proză, eseuri şi traduceri din germană, engleză, franceză, spaniolă, italiană.
Traduceri integrale de carte din: Dieter Schlesak, Werner Durrson, Richard Reschika, Ingrid Bacher, Irmela Brender, Michael Kruger, Richard Wagner, Reiner Kunze, Kurt Drawert, Hans Magnus Enzensberger în cadrul editurilor *Univers* şi *Paralela 45.*
Apariţii în antologii din Ţară, Franţa, Elveţia, Germania.
De acelaşi autor:
Poemele Nordului, 1982, ed. Albatros-Bucureşti;
Un străin în bîrlogul lupilor, 1994, ed. Astra-Braşov
Elegiile din Regensburg, 1994, ed. Arhipelag-Tîrgu-Mureş;
Euroblues, 1995, ed. Hermann, Sibiu;
Dupăamiază cu branduardi, 1997, ed. Prontopress, Braşov;
Nopţile franciscane, ed. Dacia, Cluj
Cei ce-n inimă-s desculţi, ed. Paralela 45;

Referinţe critice

Cartea de debut, *Poemele Nordului,* a fost supusă cenzurii în 1983, Neavînd nici un rost a nominaliza cenzorul, ori a descrie penibilitatea şi umilinţa unui astfel de demers, ne mărginim totuşi la a releva următorul fenomen simptomatic: au fost cenzurate aproximativ 50 de pagini, cartea definitivindu-se printr-un număr de abia treizeci de pagini. în sprijinul susţinerii, autorul a adus exemplare din revista "Echinox", unde a fost vreme de patru ani redactor si unde majoritatea poemelor cenzurate au apărut în întregime. Ei bine, cenzorul a...cenzurat cu un creion roşu însăşi revista "Echinox"...încă o dată.. .Autorul a fost totuşi de acord cu apariţia în acest fel a cărţii, dat fiind pe de-o parte, pentru că dorea ca implicit să se dezvăluie prin aceasta un mecanism - căci poemele din revistă erau cunoscute de o mulţime de iubitori ai literaturii şi cunoscuţi -, însă şi la insistenţele regretatei Gabriela Negreanu, lectorul cărţii, care m-a potolit spunînd-mi că în fond e vorba doar de .. .un debut.. .(az)

"Privirea nu va alege conturul (poetul vorbeşte, mai degrabă despre "iarna din noi", despre "senzaţia de frunză"), ci diafanul, scâldînd totul într-o baie de lumină. "Nu sînt decît o imagine", scrie el din mijlocul ninsorilor fără sfirşit, fără timp, alb pe alb -atingînd golul înfiorat al lui Malevici. Cer şi pămînt formează o singură pastă fără nici o concreteţe: timpul nu are aici turbioanele spaimei ireversibilităţii, nu consumă. El se preface în "estimp" - deschizindu-se ca un interval: proteguitor (...) 'uitind că noi ne suntem şi timpul şi moartea". *Prin zăpezile de acum ale lui Andrei Zanca sticlesc ochii copilăriei. Cum să te răteceşti?"* (George Vulturescu, *La nord de...nord,* Vatra, 1995)

"Un volum subţire, de treizeci de pagini, Poemele nordului, *ne dovedeşte - dar numai dacă ştim să citim cu evlavie - că autorul are ceva de spus. Lipsită de orice punere în scenă, monotonă chiar din cauza pre marii seriozităţi, poezia sa ne transmite un neaşteptat fior existenţial. Este ca şi cum am răsuci distraţi butonul unui aparat de radio şi am auzi dintr-o dată, venind din mari depărtări, o voce stinsă: Aici, Andrei Zanca..."* (Al. Ştefănescu, *Un poet: Andrei Zanca,* Vatra nr. 170,1985)

"Un poet ca Andrei Zanca ni se pare de la început singukir printre tinerii debutanţi de azi: Nu seamănă cu nici unul dintre ei. Scrie altfel şi nu caută deloc succesul. Văzut şi mai de aproape, lasă impresia unui talent frenetic, trăind intens pentru viaţă şi poezie, cu acea candoare tinerească de a sfida orice convenţie. Miza totală, de vădit risc, pe care o

pune adesea în ceea ce face, în scrisul său în primul rînd, face din Andrei Zanca o prezenţă magnetică pentru cei care-l cunosc" (Cornel Moraru, Un poet. Andrei Zanca, Vatra nr. 170,1985)

"Criticii literari îşi vor spune opiniile, cîţi vor vrea să şi le spună. Puţinele cuvinte pe care le spun eu acum nu sînt decît un gest de speranţă şi încredere în destinul unui poet. Cred că e firesc să avem încredere într-un poet care poate să scrie aceste cutremurătoare versuri despre chinuitoarea şi obsedanta prezenţă a foii albe de hîrtie în faţa celui cu adevărat şi total implicat în actul scrisului: "cel ce murmură pierdut în faţa unui mort, nu este la fel /cu cel ce priveşte foaia albă de hîrtie din faţa sa?" (Mihai Sin, *Un poet: Andrei Zanca,* Vatra nr. 170,1985)

"Un poet ca Andrei Zanca, poet singular mai ales prin forţa viziunii sale poetice, nu se schimbă de la o carte la alta. Dar nici nu se repetă pur şi simplu. N-a făcut-o pînă acum şi n-o va face, bănuim, nici în viitor. Tocmai fiindcă, mai mult decît un program explicit, el are ceva din predestinarea marilor poeţi: Despre orice ar scrie, rămine de fiecare dată el însuşi". (Cornel Moraru, *Alte poeme ale nordului,* Vatra, 1994)

"N-aş lega o serie de poeme de o reacţie faţă de contingent. Andrei Zanca, fie că evocă jertfa braşoveanului care în semn de protest faţă de masacrul din "87 *şi-a dat foc pe o pantă înzăpezită, fie că ridică ochii spre cer sau şi-i îndreaptă spre pămînt, îşi pune versul sub semnul mai important, al mărturisirii suferinţei pentru lume"* (Ovidiu Moceanu, înfre *pămînt şi cer,* Gazeta de Transilvania, nr. 1737, 1995)

"E o artă poetică foarte modernă, care face din Andrei Zanca unul din cei mai înzestraţi reprezentanţi ai generaţiei sale lirice, probabil un moment al literaturii române de azi"

(A.LBrumaru, *Nebănuitele lumini,* Gazeta de Transilvania, nr 1737,1995)

"Nostalgia nu lipseşte, într-adevăr, din chimia receptivă a poemelor, dar ea e un cuvînt prea dulce şi prea moale pentru retorica aprigă a poetului şi pentru combustia spasmatică a trăirilor. Stare intermediară de vrajă şi de picoteală tinjitoare ce trage spre reverie, nostalgia nu se potriveşte nici febrilităţii discursive a lui Andrei Zanca şi nici convulsivităţii viziunii. Cu atît mai mult cu cît Andrei Zanca e un exaltat al registrelor extreme, împingînd la paroxism toate stările şi ambalînd discursul spre extaz. Chiar dacă demarează lin, pe o pantă elegiacă ori meditativă, aceasta se înflăcărează pe parcurs, ţintind riguros la un regim de vîlvătaie". (Al. Cistelecan, Furori şi disperări, *Cuvîntul, nr 11, 1995)*

"Un străin în bîrlogul lupilor, *este cel de-al treilea volum de poezie al lui Andrei Zanca, impresionîndu-ne din start, prin experienţa scriiturii. Textele sale se prezintă, poate tocmai în pofida eternei reîntoarceri a temelor, în modalităţi de expresie concentrate, pline de substanţă, care au reuşit să respire, dincoace de conţinut şi de*

mesaj, prin neastîmpărul unei verve degajate de o fantezie şi o cursivitate debordante." (Florian Din, *andrei*

zanca, Transilvania Express, 5 septembrie, 1994)
"Aşadar, după zece ani. Andrei Zanca revine spectaculos cu Elegiile din Regensburg, *volum care reprezintă o dată în aventura liricii contemporane. Departe de a fi epuizate, resursele poeziei sale se regenerează continuu. Experienţa şi livrescul se întrepătrund în sinteza unei formule poetice de factură existenţială de vădită originalitate, inconfundabilă şi nesubstituibilă (...) Andrei Zanca şi-a găsit drumul său fără întoarcere. Că este un mare poet nu ne îndoim nici o clipă. O probează în special obsedanta şi chinuitoare întrebare despre condiţia scrisului, în care se implică total, întrebare care n-a încetat să-l preocupe nici în* Elegii" (Cornel Moraru, Vatra nr. 7, 1985
"Sînt admirabile intuiţiile poetului privind manifestările timpului biologic şi istoric, adevărate lamentaţii cu accente bibilice şi pe alocuri, nu lipsite de un ton al rivalităţii demiurgice(...) Plonjările, simultaneitatea, dintr-un meleag în altul nu urmăresc efectul piruetelor de pe scenele lirice, ci au solemnitatea gesturilor de exerciţiu şi rit singuratic, evlavios, îmbogăţind şi lărgind lumina clipei." George Vulturescu, *Elegiile din Regensburg,* Poesis nr. 1,1995)
„Pentru un poetwtît de personal ca Andrei Zanca şi pentru o poezie atît de densă cum este cea pe care o scrie el, faptul că s-a stabilit la Heilbronn-ul german, devine un reper pe harta liricii romane actuale (...) Scrisă dimensional, poezia lui Andrei Zanca nu este definirea lirică a titlului, cum se întîmpla îndeobşte, ci epuizarea unei respiraţii palpitante. El stilizează transa şi-i oferă minimul de credibilitate (imagini recurente, care ţin de tema atacată) şi maximul de emoţie afectivă (un vertij scăpărător al vorbirii "despre"). De aici decurge organizarea de scenariu poematic al textelor zanciene şi polifonismul întrupărilor lor. Elaborarea poeziei sale ţine de rigoarea renunţării la balast, construcţia ei fiind esenţializarea grafică a ceea ce a rămas." (Titu Popescu, *un echinoxist la Heilbronn*, revista «Dorul» - Olanda, martie 1997)
« *Anabazică, ca şi Ouroboros devorinduse pe sine, vocea acestui şaman al crugului de mileniu. El instrumentează sacrul pe toate corzile sale - de la metafizica gestului mărunt şi vindicativa nostalgie, pînă la spaimele existenţiale zgribulind ziguratele sale poeme şi ne conferă printr-un modus poetic subliminal, dar definitoriu, Calea, mîntuirea prin poezie* »(Artur Larion)
«Zanca se confesează încă o dată într-un discurs demn de prezenţe ale vieţii imediate, de peisaje reînviate într-o memorie rănită, de întrebări rostite ca sub imperiul unei stări de urgenţă - reunite contrapunctic într-o compoziţie de amplă respiraţie, reprezentativă în egală măsură pentru pulsul vremii şi pentru puternicul său talent» (Ion Pop)

«Acest volum « recuperează » astfel întregul arc al poeziei lui Andrei Zanca, inclusiv ironia şi sarcasmul, dar înăuntrul unei rostiri elegiace, pe jumătate întoarse spre sine şi echilibrînd prin tristeţe rana şi vremelnica ei alinare, lirismul adine şi obiectivarea. Totul cu o remarcabilă ştiinţă a ritmului, pe care poetul a vadit-o de la început, dar care estompează, deja din al doilea volum disonanţele - deşi mizează în continuare pe contrapunct - rafinament al orchestrării sufletului unic ce străbate poemul într-un continuu flux şi reflux al suferinţei, al transparenţei şi întunecării (...) Timbrul, încă o dată perceptibil, al unei mari poezii" (Ion Neagos, *Poezia lui Andrei Zanca*, Discobolul, 1998)
"Viziunea poetică a lui Andrei Zanca din "Euroblues" se leagă de imaginea zicudului (omul de zi cu zi, devenit celebru în poemul "zicudul", o artă poetică de forţă a lui Andrei Zanca, publicate odinioară în revista "Echinox"(dar a unui zicud rătăcitor şi îmbolnăvit camusian).
înnoire pierdută, învechire, trecere încleştată, aceseta sînt contrapunctele poeziei lui Andrei Zanca centrată pe mişcarea vremii, a vieţii înspre moarte, într-o panoramă amplă a stingerii.
(...) dacă ar exista un top pentru cel mai frumos poem al anului, aş propune cu siguranţă măcar "zacasul şi ursitele ", "pusta pulsând pe meninge "(nimica mai tăios ca aceasta metafora a înstrăinării), "recurs la înserare ", "fiul şi omuF(Ruxandra Cesereanu, Steaua, 1-2/1996)
"Andrei Zanca este un european sui-generis, el promovînd o întreagă pedagogie, o propedeutică a eşecului, a lamento-ului grav şi responsabil în preajma ruinurilor unei Europe sfişiate de contradicţii (...) Poemele sale par a fi nişte epistole disperate, menite să salveze sufletele apostate, trimise pe apa disperării, "între marmure şi băltoace" ori "printre ape de marmură" (Al. Pintescu, *Andrei Zanca sau modelul cultural european"*, Poesis, nr 8, 1996)
"Prospeţimea poematică mişună în întreaga plasmă a versurilor, frapînd, cucerindu-ţi sufletul, dînd ceea ce se cuvine unui repertoriu al excelenţelor. Compactă şi arhitecturală, poezia scrisă de Andrei Zanca este înregistrarea bine condusă a intermitenţelor şi impenitentelor sale emisii de imagini. Larga ei albei iese dintr-un inepuizabil depozit de asociaţii terminologice substituite celor obişnuite, alcătuind un limba paralel intens modulat, plin de patosul comunicării figurative. De o aleasă ţinută totdeauna, dovedind un gust şi o intuiţie fără greş, dar şi intolerant cu cei ce nu-i pot ţine pasul, limbaj poetic zancian are toţi coeficienţii necesari pentru a putea fi fixat în memoria disjunctivă a judecăţilor critice şi - efapt - în structura recognoscibilă a poeziei române de azi" (Titu Popoescu, revista "Dorul"- Olanda, 1997)
"Euroblues *este cea mai importantă carte de poezie apărută în 1995 în România. Spun asta pentru a evita o altă*

formulare, pe care de altfel o am în minte şi anume: Andrei Zanca e un mare poet. Dacă totuşi am ales formula mai restrictivă, e pentru că rar

se întîmplă ca librăriile să fie generoase cu cititorul de poezie, deviza lor fiind, se pare, ce e bun, e puţin." (Ion Muresan, *O instanţă melancolică şi necruţătoare,* Tribuna, nr. 10,1996)

"Stăpînind virtuos discursul liric, în exprimare epistolară, Zanca absoarbe cu voluptate şi apoi redistribuie transfigurativ retro-orizonturile memoriei ce se reînsufleţeşte, odată cu umbre şi lumini contrastante, iar acuitatea percepţiei dă acestor ample gesticulaţii poematice, un patetic, furtunos, ton orchestral, simfonic." (Gloria Vilceanu, Andrei Zanca, Poesis, 1998)

"Patria lui Andrei Zanca este, dintotdeauna, Poezia, iată de ce în toate scrierile sale, rostirea poetică are aceeaşi tensiune cu trăirea morală. Poesisul şi ethosul s-au întîlnit în Andrei într-o concentrare subiectivă de maximă expresivitate" Vasile Gogea, Steaua, 1996)

"Da, poezia lui Zanca lasă rareori prilej eului empiric să se arate, însă dramatismul de necontestat şi lirismul din "dupăamiaza cu branduardi", provin din din puterea încă neelucidată a pluralului şi dintr-o măiestrie reală a administrării secvenţelor (...) Aceasta este doar un aspect al poeziei lui Andrei Zanca din "dupăamiaza cu branduardi", o carte deloc obişnuită, care conferă un plus de strălucire şi nobleţe poeziei române contemporane"
(Vasile Baghiu, *Andrei Zanca şi pluralul liric,* Poesis nr 3, 1998)

"Andrei Zanca reuşeşte să concilieze cu inteligenţă neagresivă, aceste două linii contrare. Cerebralitatea şi sentimentul, pasivitatea şi curajul (...) Mărturisim că mai mult decît talentul- care slavă Domnului nu lipseşte la români! -, ne-a fermecat spectacolul culturii şi al inteligenţei artistice, al retoricii asimilate şi disimulate, creatoare de măşti, din preaplinul artei poetice şi al voluptăţii" (Carmelia Leonte, *Fabula mistică,* Convorbiri Literarenr.il 1998)

"Andrei Zanca nu este un optzecist, un simplu locuitor al generaţiei sale biografice, ci un singular prin talentul său (...) Opera lui Andrei Zanca este cel mai percutant model sinestezic din poezia românească actuală. Zanca scrie cu faţa către România. El trăieşte într-un tip de societate greu acceptabil pentru un poet şi scrie cu ochii către o ţară greu acceptabile, dar care a rămas a lui, deoarece în pămîntul ei ruginesc cheile pierdute ale copilăriei, singurele chei ale acelor tainiţe "fin adincind desfrunzirea într-o prea calmă răcoare". (Mircea Doreanu, *Andrei Zanca. Nostalgia existenţială,* Astranr 1-2-3, 1996) '

"Andrei Zanca nu doar scrie poemul, el se şi luptă cu acesta. Această tensiune compoziţională e cîteodată scontată, dar cel mai adesea ea e o persecuţie a viziunii, o coerciţie exercitată de exigenţa coerenţei. Limbaj tare, vehement, poemul lui Zanca e însă destul de "sălbatic" pentru ca atunci cîndpoetul ţine să vireze într-o direcţie prestabilită el să fie silit să rupă brusc un elan în desfăşurare şi să-l ambaleze forţat pe o altă pistă,

Căci poemul lui rulează mereu cu motoarele în extaz. Pînă şi depresiunile sunt parcurse vertiginos, mutînd decepţia însăşi în frenezie." (Al. Cistelecan, Luceafărul nr. 15, 1995)

"Zanca nu are analogie în literatura română actuală, cel puţin prin modalitatea aceasta de bildungs-poem, prin procedee componistice expansive (...) Andrei Zanca, nu mă înşel, este un mare inconfundabil elegiac, iar textele sale sunt părţi în explozie ale unui Logos Unic, omniprezent. Neliniştea sa este a Veacului, care ne sfişie, pentru a ne promite o altă întregire...Poate rugăciune perpetua, deloc profană, spre mîntuire, prin împărtăşania din creaţie ? " (Gloria Vilceanu, *Andrei Zanca,* Poesis, 1998)

"Rareori am întîlnit un lirism mai sfişietor ca în cel mai recent volum al lui Andrei Zanca, Dupămiaza cu branduardi *(...) Discursul fascinant al poeziei lui Andrei Zanca are ceva stihinic, care se afirmă cu prestanţa paradoxalei* unio oppositorum jungiene. *Fără calcul şi fără viclenie, dar, în acelaşi timp, cu ştiinţa unei perfecte organizări textuale. Melodicitatea aparte a acestei poezii, fascinatorie, contrapunctică, se pune permanent în slujba unei ontolgii de nerostit. De aici, perplexitatea spunerii în flux şi reflux, în apnee şi dispnee, tinzînd să capteze centrul de forţă al unei stingeri ciudat stenice, al unei pustiiri ce lasă impresia de robusteţe şi de constructivism bine controlat. Inepuizabilă şi de neuitat această carte ce exprimă poetic treptele ascensiunii spirituale, aceleaşi dintotdeauna."* fSimona Graţia Dima, *Ascensiunea prin abandon,* Poesis 12, 1998)

"Un elegiac pur sînge pentru care scrisul înseamnă, înainte de toate, respiraţie, rostire corporală. El e un metafizic al biografiei şi un fascinat al interterminărilor limbajului, afirmtnd în poezia sa o morală melancolică şi revoltată prin care europenitatea noastră transilvană dobîndeşte un chip liric numai al ei" (Gheorghe Crăciunj

"Mă bucur foarte mult că mi se dă prilejul de a-mi mărturisi admiraţia (în care intră, cum se spune, în proporţii inegale, iubirea, invidai şi încîntarea ca faţă de orice lucru de mare preţ), pentru poetul de limpede şi dureros şi înalt sunet, care este Andrei Zanca " (Mircea Ivănescu)

' Cuprins

suitele transilvane

—

De acelaşi autor:

Poemele Nordului,* Editura Albatros,** Bucureşti, 1982; ***Un străin în bîrlogul lupilor,* Editura Astra,** Braşov, 1994; ***Elegiile din Regensburg, Editura **Arhipelag,**
Tîrgu-Mureş, 1994;
Euroblues, Editura **Hermann,** Sibiu, 1995; ***Dupăamiază cu branduardi,*** Editura **Prontopress,** Braşov, 1997;
Nopţile franciscane, Editura **Dacia,** Cluj; ***Cei ce-n inimă-s desculţi,*** Editura **Paralela 45**

ISBN: 973-8053-11-0